

Jaarverslag 2010

Stichting Pensioenfonds Fluor
Nederland

Inhoudsopgave

Jaarverslag	5
1. Kerncijfers	7
2. Verslag van het bestuur	9
3. Verslag van deelnemersraad	25
4. Verslag Beleggingen	27
5. Verslag van het verantwoordingsorgaan	29
Jaarrekening	33
6. Balans per 31 december 2010	34
7. Staat van baten en lasten over 2010	37
8. Kasstroomoverzicht over 2010	38
9. Toelichting grondslagen	39
10. Toelichting op de balans	43
11. Toelichting op de staat van baten en lasten	55
Overige gegevens	63
12. Bestemming saldo van baten en lasten	64
13. Uitvoeringsovereenkomst	65
14. Gebeurtenissen na balansdatum	66
15. Actuariële verklaring	67
16. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69

Jaarverslag

1. Kerncijfers

	2010	2009	2008	2007	2006
Deelnemers (aantallen)					
Actieven	758	868	901	837	756
Arbeidsongeschikten	15	16	-	-	-
Subtotaal	773	884	901	837	756
Gewezen deelnemers	678	602	593	565	569
Gepensioneerden	471	439	421	401	370
Totaal aantal deelnemers	1.922	1.925	1.915	1.803	1.695
Bedragen (x € 1.000)					
Beleggingen voor risico pensioenfonds					
- Vastgoedbeleggingen	19.460	15.723	3.777	6.637	10.872
- Aandelen	72.625	68.198	41.648	63.055	67.644
- Vastrentende waarden	169.689	148.545	138.418	140.660	127.801
- Derivaten	-	-	2.246	713	1.145
- Overige beleggingen (incl. beleggingsvorderingen)	21.251	18.083	6.382	7.032	5.627
- Totaal beleggingen	283.025	250.549	192.471	218.097	213.089
Stichtingskapitaal en reserves	21.777	17.751	(4.739)	41.948	43.821
Technische voorzieningen	263.377	232.748	218.735	176.006	173.177
Dekkingsgraad FTK (%)	108,3	107,6	97,8	123,8	125,3
Dekkingsgraad APP (%)	-	-	-	-	117,4
Marktrente RTS	3,45	3,96	3,44	4,91	4,29
Indexatie ingegane pensioenen (%)	-	-	1,3	1,7	1,4
Premiebijdragen					
- Feitelijke premie	10.197	11.149	11.274	10.373	9.228
- Kostendekkende premie	11.234	10.606	11.995	7.341	NB
Pensioenuitkeringen	9.253	7.871	7.466	6.873	6.117
Backservice koopsom	400	3.166	3.417	5.980	2.381
Pensioenuitvoeringskosten	460	339	458	416	514
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	34.576	33.049	(27.306)	(4.904)	NB
Beleggingsrendement ¹ (%)	13,6	14,6	(12,3)	(2,2)	6,6
Franchise	16.400	16.000	15.600	15.300	14.900

Ten behoeve van de vergelijkbaarheid van de dekkingsgraad is de stand van de technische voorzieningen ultimo 2006 herrekend op FTK grondslagen. De technische voorziening ultimo 2005 is nog op basis van een vaste rekenrente van 4% vastgesteld.

¹ Voor 2009 is dit percentage gebaseerd op het gerealiseerde beleggingsrendement vanaf het moment van overdracht van de beleggingen aan AEGON Asset Management begin februari van 17,7% en het rendement in de maand januari bij Fortis ASR van -/-2,7%.

APP = Actuariële Principes pensioen: beschrijft de basis waarop de pensioenverplichtingen worden berekend. Deze zijn per 1 januari 2007 vervangen door het FTK.

FTK = Financieel Toetsing Kader: Beschrijft de basis waarop de pensioenverplichtingen worden berekend met ingang van 1 januari 2007.

RTS = Rente Termijn Structuur; Een reeks van renteswaps waarden in procenten voor een periode van 60 jaar. Voor elk jaar wordt er een rente percentage vastgesteld waarmee de verplichtingen voor dat jaar worden verdisconteerd. Voor verplichtingen met een looptijd van langer dan 60 jaar wordt het rentepercentage van 60 jaar gebruikt. Deze rente curve vervangt de traditionele 4% rekenrente. De RTS is onderdeel van het FTK en wordt maandelijks gepubliceerd door de DNB.

2. Verslag van het bestuur

Alle bedragen in dit verslag luiden in hele euro's, tenzij anders aangegeven.

2.1. Algemeen

2.1.1. Werkingsfeer van het Fonds

Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland (het Fonds) is de uitvoerder van de pensioenregeling van Fluor B.V., Fluor Consultants B.V. en Fluor Infrastructure B.V. Voor een beschrijving van de door het Fonds uitgevoerde regeling in verslagjaar 2010 wordt verwezen naar het pensioenreglement van de stichting, zoals gewijzigd per juli 2008. Dit reglement, evenals het populaire pensioenreglement, is te vinden op de website van het pensioenfonds pension.fluor.nl.

2.1.2. Herverzekering

Met ingang van 1 januari 2009 is er een herverzekeringsovereenkomst afgesloten tussen het Fonds en AEGON Levensverzekering N.V. (AEGON) met een looptijd van 5 jaar.

De met de verzekeraar afgesloten herverzekeringsovereenkomst wordt aangevuld met een Service Level Agreement (SLA) In deze SLA worden de activiteiten en procedures behandeld betreffende de verslaglegging, de pensioenadministratie en de financiële administratie met betrekking tot de pensioenregeling van het Fonds. Daarnaast worden jaarlijks terugkerende activiteiten beschreven die binnen een bepaalde tijdsspanne uitgevoerd dienen te worden.

De relatiebeheerder van de herverzekeraar werkt in dit verband nauw samen met de administrateur van het Fonds en de activiteiten worden vier keer per jaar geëvalueerd.

Daarnaast is er wekelijks overleg tussen de AEGON relatiebeheerder en de administrateur van het Fonds. N.a.v. een actielijst worden de eventuele problemen m.b.t. een aantal pensioenzaken besproken en opgelost (problemen met waardeoverdrachten, technische problemen, pensioeningangen etc.)

In de SLA zijn stringente bepalingen opgenomen over de consequenties van het niet nakomen van gemaakte afspraken. Voor zowel de verzekeraar als het Fonds is het dus van belang dat alles ,conform de afspraak, verloopt.

Het vermogensbeheer is voor een groot gedeelte ondergebracht bij AEGON.

De beleggingscommissie van het fondsbestuur bespreekt maandelijks de verrichtingen van AEGON Asset Management.

Naast het vermogen bij AEGON heeft het fonds een tweede vermogensbeheerder, zijnde Alliance Bernstein. Afspraak met de accountmanagers van beide beheerders is dat zij minimaal 2x per jaar verslag komen uitbrengen aan de beleggingscommissie. Deze commissie rapporteert vervolgens aan het bestuur. Tevens rapporteren zowel AEGON Asset Management als Alliance Bernstein maandelijks aan de beleggingscommissie van het Fonds. Deze commissie rapporteert aan het voltallige bestuur.

Indien hier aanleiding voor zou zijn, wordt een wijziging in het beleggingsmandaat doorgevoerd.

Het beleggingsresultaat komt geheel ten goede aan dan wel ten laste van het Fonds.

De pensioenverplichtingen van boekjaar 2010 worden gewaardeerd tegen marktwaarde zoals vastgelegd in het door De Nederlandsche Bank (DNB) voorgeschreven Financieel Toetsingskader.

Voor de contractjaren 2009 t/m 2013 is er een resultaatdeling afgesproken. Het Fonds deelt voor 70 % mee in het positief resultaat. Een eventueel negatief technisch resultaat zal volledig voor rekening komen van AEGON. Hoewel in juridische termen nog wel gesproken kan worden van herverzekering is het Fonds in de praktijk een nagenoeg volledig eigen risicodragend Fonds. Het Fonds wordt daarom dan ook als zodanig aangemerkt en moet voldoen aan een uitgebreide rapportageverplichting conform de richtlijnen van DNB. De rapportage aan DNB wordt uitgevoerd door de administrateur van het Fonds in samenwerking met AEGON.

2.2. Gang van zaken in 2010

2.2.1. Algemeen

Het jaar 2010 werd gekenmerkt door een herstel op de financiële markten.

Daarnaast waren het pensioenakkoord, de adviezen van de commissies Frijns en Goudswaard, de voorgestelde verhoging van de AOW-leeftijd, de lage rentestand en de lage dekkingsgraden van de pensioenfondsen, met risico voor afstempelen, de belangrijkste zaken die de media en de fondsbesturen bezig hielden.

Het Fonds kreeg in 2010 te maken met de controle op het herstelplan en liet tevens een onderzoek door een externe Visitatiecommissie uitvoeren. Het bestuur assisteerde bij een Asset-en Liability Management Study (ALM) gedaan voor de werkgever en bereidde een ALM studie voor die in 2011 gaat plaatsvinden. Ook werd de AEGON Pensioensite operationeel. Aan de actieve deelnemers, werd in het najaar een Uniform Pensioenoverzicht verstrekt. Tevens werd er gewerkt aan de lancering van het Pensioenregister, dat door de pensioenfondsen, de verzekeraars en de Sociale Verzekeringsbank tezamen wordt geïnitieerd.

Er was in 2010 veelvuldig overleg met de deelnemersraad en met het verantwoordingsorgaan. Ook kwamen weer veel werknemers met vragen naar de administratie.

Het jaar 2010 was een uiterst interessant pensioenjaar. De veelvuldigheid waarmee pensioenonderwerpen werden uitgemeten in de media, maar ook binnen Fluor, laat zien dat het opbouwen van pensioenrechten bij een werkgever, naast de AOW en eventueel individuele pensioenproducten, als steeds belangrijker wordt ervaren en niet meer qua interesse afhankelijk is van de leeftijdsfase waarin een werknemer zich bevindt. Pensioenen waren "hot" in 2010. In de onderstaande artikelen zal kort worden ingegaan op de hierboven aangehaalde onderwerpen.

2.2.2. Herstel op de financiële markten en de vermogenspositie van het pensioenfonds

De dekkingsgraad is de indicator voor de vermogenspositie van een pensioenfonds.

Een dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds precies over voldoende vermogen beschikt om zijn verplichtingen na te komen. De overheid wil dat pensioenfondsen extra geld in kas hebben en eist een dekkingsgraad van minimaal 105%, waarvan 2% voor kosten voor uitvoering. Daarnaast moet een pensioenfonds een reserve hebben die gebaseerd is op het risico van de beleggingen. Voor het Fonds komt dit neer op een toeslag op de voorziening van 11,6%.

Bij het Fonds was er een reservetekortsituatie ontstaan (dekkingsgraad onder de 111,6%) en dit werd in oktober 2008 gemeld aan De Nederlandsche Bank (DNB) die toezicht houdt op de pensioenfondsen. Daarnaast moest het fonds in december 2008 een situatie van onderdekking (dekkingsgraad onder de 105%) melden

Als gevolg hiervan was het Fonds genoodzaakt om begin 2009 een herstelplan te moeten indienen bij DNB die zowel aan de eisen van herstel zowel uit de situatie van onderdekking als van reservetekort.

Deze herstelplannen worden jaarlijks geëvalueerd waarbij door de toezichthouder wordt gekeken hoe groot het herstel is in een jaar en welke effecten aan dit herstel ten grondslag liggen. Rapportage van zo'n herstelplanevaluatie vindt plaats in de maand februari.

Het eerste half jaar van 2010 liet een licht herstel zien met een verbetering op de financiële markten en een licht stijgende rente. Echter in augustus 2010 daalde de rente tot een historisch dieptepunt hetgeen zijn uitwerking had op de dekkingsgraad van het Fonds, immers bij een dalende rente stijgen de pensioenverplichtingen.

Doordat het Fonds het renterisico voor 75% heeft afgedekt daalde de dekkingsgraad minder snel dan bij andere (grote) pensioenfondsen.

Na augustus 2010 is de rente weer licht gestegen en tezamen met een aantrekkende financiële markt heeft dit aan het einde van het jaar geresulteerd in een dekkingsgraad van 108,3%. Het grillige verloop van de marktrente blijft voor het bestuur een punt van aandacht.

Het bestuur is in het jaar 2010 door de actuaris gewezen op toekomstige nieuwe actuariële overlevingstabellen. Het Actuarieel Genootschap (AG) heeft in 2010 opnieuw haar prognose van de

levensverwachtingen bijgesteld en is in het jaar 2010 met een nieuwe overlevingstafel, de AG 2010-2060, gekomen.

Bij deze nieuwe toekomstige overlevingstabellen, die een substantiële verhoging van de pensioenverplichtingen met zich mee gaan brengen, geeft DNB aan dat het Fonds in 2010 verplicht is om een extra reservering te maken in de Voorziening Pensioen Verplichtingen. Deze verzwaring van de grondslagen heeft tot gevolg dat de dekkingsgraad ten opzichte van boekjaar 2009 nauwelijks is gestegen ondanks een licht stijgende rente en een licht verbeterde vermogenspositie.

Aangezien de basis van de AG tabellen anders is dan de eerder toegepaste overlevingstabellen, is de aanpassing door middel van leeftijdsterugstellingen gewijzigd in een aanpassing met ervaringssterfte van verzekeraars.

2.2.3. De commissies Frijns en Goudswaard

In januari 2010 heeft de Commissie Beleggingsbeleid en Risicobeheer (Commissie Frijns) haar rapport "Onzekere Zekerheid" uitgebracht.

De commissie Frijns heeft in opdracht van minister Donner onderzoek gedaan naar de wijze waarop het beleggingsbeleid, het risicobeheer, de uitvoering en governance van pensioenfonds zich vanaf 1990 tot heden heeft ontwikkeld.

Daarnaast kreeg de Commissie Goudswaard van minister Donner de opdracht te onderzoeken of het huidige stelsel van aanvullende pensioenen toekomstbestendig is en of deze opgewassen is tegen financiële schokken in het licht van de vergrijzing.

Beide commissies hebben in hun rapport aanbevelingen gedaan aan pensioenfondsbesturen en roepen de besturen op deze aanbeveling op te pakken en nader uit te werken. Het bestuur zal deze aanbevelingen inventariseren en waarnodig uitvoeren.

In het volgende jaarverslag zal hier nader op worden ingegaan.

2.2.4. De voorgestelde verhoging van de AOW-leeftijd

De rapporten van de commissies Frijns en Goudswaard analyseren de ontwikkelingen van de arbeidspensioenen.

De sociale partners hebben een voorstel voor een pensioenakkoord opgesteld met als doel het pensioenstelsel betaalbaar te houden en aan te passen aan de eisen van de huidige tijd. Daarbij stelt de overheid belangrijke veranderingen voor waaronder het verhogen van de AOW-leeftijd om het stelsel betaalbaar te houden.

Voorstel is om in 2020 de AOW-leeftijd te verhogen naar 66. Het nieuwe kabinet dat in 2010 aantrad is op dit moment druk doende met het pensioenakkoord, die in het jaar 2011 meer gestalte zal krijgen. Het bestuur houdt al deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten.

2.2.5. Onderzoek naar de gevolgen van de mogelijke sluiting van de huidige pensioenregeling voor nieuwe deelnemers.

In het vorige jaarverslag is vermeld dat er in december 2009 door het Fonds een brief van de directie is ontvangen met daarin het verzoek na te gaan wat de mogelijke gevolgen zullen zijn voor het Fonds indien de huidige pensioenregeling zal worden gesloten voor nieuwe deelnemers.

In 2010 is door Ortec een Asset-en Liability Management Studie uitgevoerd die de gevolgen van het sluiten van de regeling voor de werkgever inzichtelijk heeft gemaakt.

De eventueel in te voeren regeling voor nieuwe medewerkers is geen taak van het Fonds. De werkgever heeft de Ondernemingsraad betrokken bij de discussie omtrent een eventuele invoering van een nieuwe pensioenregeling voor deze nieuwe employés, waarbij benadrukt wordt dat er voor de deelnemers aan de huidige pensioenregeling niets zal veranderen. Het bestuur van het Fonds is gevraagd expertise in te brengen bij de invulling van deze nieuwe regeling.

Het bestuur is bezig met een verdere studie om alle mogelijke gevolgen van het eventueel sluiten van de regeling voor nieuwe Fluor medewerkers in kaart te brengen. Hierbij is de toezegging van de werkgever over

“geen gevolgen voor de actieve deelnemers, de premievrije polishouders (slapers) en de gepensioneerden” de leidraad.

2.2.6. De AEGON Pensioensite en het Pensioenregister

AEGON lanceerde in het jaar 2010 de AEGON Pensioensite (APS) waarop deelnemers (employees nog in dienst bij Fluor) inzage hebben in hun opgebouwde pensioenrechten en individuele pensioenberekeningen kunnen uitvoeren. De reacties op APS zijn vooralsnog positief.

Ook is het jaar 2010 een belangrijk jaar in de ontwikkeling van het Pensioenregister.

De Stichting Pensioenregister is een initiatief van de gezamenlijke Nederlandse pensioenfondsen, de pensioenverzekeraars en de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Dit samenwerkingsverband heeft zich ten doel gesteld om vanaf 6 januari 2011 een website beschikbaar te stellen onder de naam: www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Deze website maakt het voor elke Nederlandse burger jonger dan 65 mogelijk om een overzicht te krijgen van de door hem of haar opgebouwde pensioenaanspraken bij pensioenfondsen of verzekeraars en opgebouwde AOW-bedragen bij de SVB. Deze dienstverlening van het Pensioenregister is gratis voor elke Nederlandse burger en wordt beschouwd als een publieke voorziening.

AEGON Levensverzekering N.V. levert de pensioenaanspraken van alle actieve deelnemers aan de pensioenregeling en ook die van de gewezen deelnemers (de zgn.slapers). Gepensioneerden daarentegen kunnen uitsluitend hun AOW-gegevens opvragen via het Pensioenregister, daar hun levenslang ouderdompensioen al is ingegaan.

Het aanleveren van de pensioengegevens vanuit AEGON aan Stichting Pensioenregister (in opdracht van het fondsbestuur) werd half december afgerond en is goed verlopen.

2.2.7. Werkzaamheden

Vergaderingen van het bestuur

Tijdens het verslagjaar kwam het bestuur elf maal voor een vergadering bijeen. De belangrijkste vergaderonderwerpen waren: Vermogensbeheer, Pension Fund Governance, de dekkingsgraad van het Fonds, de evaluatie van het herstelplan, de aanpassing van de juridische stukken en de evaluatie van het administratieve proces.

Deelnemersraad

De deelnemersraad heeft in 2010 vier maal met het bestuur vergaderd.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan heeft in 2010 éénmaal vergaderd met het dagelijks bestuur van het Fonds.

2.2.8. Juridische stukken

In het jaar 2010 zijn de onderstaande juridische documenten aangepast;

de ABTN is bijgewerkt en deze nieuwe versie is verstrekt aan de toezichthouder de Statuten zijn herzien conform vereisten van de Pensioenwet.

Het is belangrijk te vermelden dat er een verschil van inzicht is met de deelnemersraad over het laten vervallen van het instemmingsrecht van de (actieve) deelnemers, welk recht was opgenomen in de Statuten van het Fonds, en de interpretatie van de PW artikel 108. Dit heeft geleid tot een discussie waarvan op dit moment het resultaat nog niet bekend is.

AEGON heeft een eigen formaat gemaakt van het pensioenreglement waarin alle artikelen van het Fluor pensioenreglement zijn overgenomen. De AEGON versie is echter duidelijker en helderder in opzet zodat het bestuur overweegt dit in de toekomst te zullen gaan gebruiken. Op dit moment wordt het reglement gecontroleerd en na goedkeuring van het voltallige bestuur en het positief advies van de deelnemersraad wordt dit reglement geplaatst op de website van het Fonds. Dit zal medio 2011 plaatsvinden.

2.2.9. AFM en DNB

Met de inwerkingtreding van de Wet op het financieel toezicht per 1 januari 2007 heeft het Fonds formeel te maken met twee toezichthouders. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) voor het zogenaamde gedragstoezicht en De Nederlandsche Bank (DNB) voor het prudente toezicht.

Door beide toezichthouders is in het boekjaar 2010 geen directie controle uitgevoerd op het Fonds. Wel is het Fonds op dit moment bezig met de afstemming van het communicatiebeleid aan de eisen die de AFM stelt. In het voorjaar van 2010 heeft een evaluatie plaatsgevonden op de herstelplannen die bij DNB zijn ingediend. Hieruit zijn aanvullende vragen gekomen vanuit de toezichthouder die door het bestuur zijn beantwoord.

In september 2010 heeft er een integrale toetsing m.b.t. de statuten en reglementen plaatsgevonden. Het Fonds heeft een aanwijzing van de DNB ontvangen voor wijzigingen die opgenomen moesten worden. Deze zijn tijdig doorgevoerd.

Aan de hand van deze ingediende documenten zijn er een aantal vragen gekomen die door bestuur en administrateur zijn beantwoord.

Ook wordt door de DNB jaarlijks informatie over de pensioenregeling en de statuten van het Fonds opgevraagd.

Begin februari 2011 zal deze rapportage wederom plaatsvinden over het verslagjaar 2010.

2.2.10. Invoering toeslagenlabel

In 2010 heeft de AFM wederom besloten om voorlopig nog af te zien van controle op het toeslagenlabel. Eerder was er al een uitstel gegeven tot 1 april 2009.

In 2009 hebben de pensioenfondsen en ook het Fonds een modelbrief verstuurd aan haar deelnemers. In deze brief worden de deelnemers geïnformeerd over de pensioenregeling in het algemeen en de toeslagverlening. Of de invoering van het toeslagenlabel in 2011 een feit gaat worden is nog maar de vraag omdat gezien de kredietcrisis het hanteren van een label bepaalde garanties aan deelnemers zou kunnen afgeven die in werkelijkheid misschien niet (geheel) waargemaakt zouden kunnen worden.

2.2.11. Pension Fund Governance

In het jaar 2010 heeft het Bestuur zich uitgebreid bezig gehouden met Pension Fund Governance. Conform de Pensioenwet heeft het Fonds voor het interne toezicht gekozen voor een visitatiecommissie en een verantwoordingsorgaan.

Het bestuur besloot om de visitatie te laten uitvoeren door een externe partij.

Het toezicht van de visitatiecommissie heeft betrekking op het kritisch beoordelen van het functioneren van (het bestuur van) het Fonds door onafhankelijke deskundigen.

Na een gedegen selectie werd VC-Holland benaderd voor deze externe visitatie.

Ter voorbereiding van de visitatie had het bestuur een vragenlijst ingevuld die door de commissie als basis werd gebruikt voor de visitatie. De administratie is gecontroleerd, gevolgd door een gesprek met een 4-tal bestuursleden waaronder het dagelijks bestuur.

Op 10 juni 2010 ontving het bestuur het definitieve rapport van VC-Holland met hierin hun bevindingen van en een aantal aanbevelingen.

Belangrijkste conclusie van de commissie is dat het bestuur op een goede manier het Fonds bestuurt en anticipeert op de, voor het Fonds relevante, ontwikkelingen.

Er wordt in het eindrapport gesteld dat de implementatie van de nieuwe Pensioenwet (PW) en de invoering van het FTK voortvarend ter hand zijn genomen. Daarnaast heeft het Fonds zich ook actief opgesteld om de

Principes voor Goed Pensioenbestuur te implementeren. Binnen het Fonds is voldoende deskundigheid aanwezig, wat duidelijk naar voren kwam in de gevoerde gesprekken en ondersteund werd door de aanwezige deskundigheidsmatrix.

Verder heeft men geconstateerd dat er conform de wettelijke richtlijnen sprake is van vertegenwoordiging van gepensioneerden d.m.v. een deelnemersraad.

Tevens is vastgesteld dat er ook een verantwoordingsorgaan aanwezig is.

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- m.b.t. vermogensbeheer beveelt de commissie aan om aandacht te besteden aan een integrale benadering van het risicomanagement.
- ten aanzien van het communicatieplan beveelt de commissie aan om dit plan te toetsen aan de eisen van de AFM.
- ten aanzien van de bestuursvergaderingen merkt de visitatiecommissie op dat de actiepunten beter bijgehouden en teruggerapporteerd dienen te worden
- op grond van de uitkomsten van de laatste continuïteitsanalyse beveelt de commissie aan om de toeslagambitie van het Fonds nog eens te bezien.
- ook werd opgemerkt dat het aan te bevelen is om een zgn. stresstests uit te voeren op de actuele beleggingsportfolio en dat er in de beleggingsrapportages zgn. tracking errors moeten worden opgenomen.

In de zomer van 2009 is het Verantwoordingsorgaan opgericht en van start gegaan.

Dit orgaan bestaat uit actieven, gepensioneerden en vertegenwoordigers vanuit het management. Na uitgebreid overleg met de deelnemersraad is besloten dat de hele deelnemersraad vertegenwoordigd zal zijn in het Verantwoordingsorgaan aangevuld met 2 vertegenwoordigers vanuit management.

Zowel de gepensioneerden en de actieven in de deelnemersraad evenals de werkgeversvertegenwoordigers krijgen 1 stem bij besluitvorming.

Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een oordeel te geven over:

- het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie;
- het door het bestuur uitgevoerde beleid in het afgelopen jaar;
- beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben;

Op 15 maart 2010 heeft het bestuur de notulen van de vergadering van het Verantwoordingsorgaan ontvangen. Deze vergadering werd gehouden op 7 december 2009. In de notulen wordt met name ingegaan op communicatie naar de deelnemers, de ABTN en de overgang van ASR naar AEGON.

Daarnaast worden er aan het bestuur een aantal vragen gesteld m.b.t. de financiering van het Fonds, het niet hebben van een back-up voor de administrateur, en de APP-regeling, het vermogensbeheer van het Fonds en de communicatie.

Het dagelijks bestuur heeft in haar overleg met het verantwoordingsorgaan de vragen beantwoord.

2.2.12. Overleg met de Deelnemersraad in het jaar 2010.

In het jaar 2010 hebben vier overlegvergaderingen plaatsgevonden tussen de deelnemersraad en het bestuur.

Op 2 juni werd in een overlegvergadering het jaarverslag 2009 besproken met het voltallige bestuur en de deelnemersraad. In deze vergadering werd dit verslag nader verklaard en werden de op- en aanmerkingen vanuit de deelnemersraad besproken en geanalyseerd. Waarnodig werden correcties doorgevoerd. Het bestuur diende vervolgens een adviesaanvraag in bij de Deelnemersraad m.b.t. het jaarverslag 2009.

In de bestuursvergadering van 18 juni 2010, waarbij ook vertegenwoordigers van KPMG, Milliman actuarissen en AEGON aanwezig waren, werd het jaarverslag 2009 door het voltallige bestuur definitief goedgekeurd (unaniem) en ontving het bestuur een positief advies van de deelnemersraad op dit jaarverslag.

In de extra overlegvergaderingen van 11 maart en 29 september werden met name het aanpassen van de juridische documenten, de financiële positie van het Fonds, de evaluatie van de herstelplannen alsmede de communicatie besproken.

Overleg m.b.t. toeslagverlening

Op 1 december 2010 vond er een overlegvergadering plaats tussen de deelnemersraad en het bestuur. Hoofdonderwerp was voorwaardelijke toeslagverlening 2011.

Het bestuur gaf in de vergadering aan ieder jaar de intentie te hebben de pensioenen van de gepensioneerden en slapers te verhogen met het gecorrigeerde/afgeleide Consumenten Prijsindexcijfer alle huishoudens (CPI-afgeleid)

Echter op basis van voorlopige cijfers heeft het bestuur, het voorgemomen besluit genomen geen voorwaardelijke vrijwillig toeslag te verlenen op de ingegane pensioenen per 1 januari 2011. Dit in overeenstemming met de richtlijn voor indexatie in de ABTN.

Het bestuur hanteerde hiervoor de navolgende motivatie:

- a) het Fonds bevindt zich, volgens de richtlijnen van DNB, in een situatie van reservetekort. Het Fonds kent in een situatie van reservetekort geen toeslagen toe.
- b) In de referentieperiode (de periode waarover de prijsinflatie wordt bepaald) zijnde juli 2009 zijnde juli 2009 t/m juli 2010 was er sprake van inflatie, namelijk 1,4%
- c) In 2010 zijn nieuwe overlevingstabellen geïntroduceerd door het Actuarieel Genootschap die een substantiële verhoging van de verplichtingen met zich meebrengen. Voor het Fonds bedraagt deze verhoging in 2010 een geschatte 3,7% van de Voorziening Pensioenverplichtingen, bovenop de reservering van 3,1% die in 2009 al is gedaan.

Het bestuur heeft bij de deelnemersraad een adviesaanvraag ingediend m.b.t. bovenstaand indexatiebesluit.

De deelnemersraad betreurt het dat er aan de gepensioneerden en slapers geen indexatie verleend kan worden per 1 januari 2011 maar heeft desondanks toch een positief advies afgegeven m.b.t. dit bestuursbesluit.

2.2.13. Beleggingsbeleid en performance

De algemene doelstelling van het beleggingsbeleid is een zo goed mogelijk rendement behalen binnen de randvoorwaarden van een aanvaardbaar risico.

Teneinde de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. De hoofddoelstelling van het beleggingsbeleid is dan ook: het op langere termijn realiseren van een zo hoog mogelijk rendement uitgaande van het strategische beleggingsbeleid bij een acceptabel risico, rekening houdend met de verplichtingestructuur van het Fonds.

Hoewel het rendement op de portefeuille een hoge prioriteit heeft, staan een enigszins defensief karakter van het beleggingsbeleid en een voorzichtige afweging van risico en rendement voorop.

Het beleggingsjaar 2010 werd gekenmerkt door een verdergaand herstel op de financiële markten. Het rendement kwam ultimo 2010 uit op + 13,6%. Dit t.o.v. een benchmark van +9,3 % (percentages zijn na kosten).

In de laatste bestuursvergadering van 2009 werd besloten om de beleggingscommissie terug te brengen naar vier personen zijnde de heren Van Lohuizen, Touw, Van Dansik en Heemstra. Voorheen was het gehele bestuur beleggingscommissie.

De heer Van Lohuizen was in het jaar 2010 voorzitter van de beleggingscommissie.

In 2010 is er tweemaal overleg geweest tussen het pensioenfondsbestuur en de accountmanagers van AEGON Investment Management en die van Alliance Bernstein. Vanaf 2011 zal de beleggingscommissie rechtstreeks in contact treden met de accountmanagers van beide vermogensbeheerders.

In het verslag van AEGON Asset Management (verder in dit jaarverslag) zal uitgebreid worden ingegaan op het vermogensbeheer van het Fonds. Dit geldt ook voor de financiële vooruitzichten voor 2011.

2.2.14. Pensioennieuws actueel

AOW

Ook in 2010 was één van de meest besproken onderwerpen het wel of niet verhogen van de AOW leeftijd. Door het vallen van het kabinet en het aantreden van een nieuw (minderheids) kabinet was het de vraag of het pensioenakkoord zonder meer door het nieuwe kabinet zou worden overgenomen. Inmiddels is duidelijk dat het pensioenakkoord zal worden overgenomen, dat de AOW-leeftijd in 2020 zal stijgen naar 66 en is het nog niet helemaal duidelijk of de verhoging naar 67 vanaf 2025 doorgang zal vinden. Wel zullen de pensioenfondsbesturen zich de komende tijd gaan buigen over het effect van een verhoging van de AOW-leeftijd op de pensioenen. Vooral nog zijn er geen besluiten genomen hoe het Fonds hiermee omgaat.

2.2.15. Het partnerpensioen na de leeftijd 65 jaar

Zeer belangrijk is dat de deelnemers aan de pensioenregeling zich moeten realiseren dat met invoering van de nieuwe pensioenregeling in het jaar 2005 het partnerpensioen in de kapitaalfase qua opbouw per jaar is gehalveerd. De deelnemer bouwt 35 % partnerpensioen op. Dit blijft een aandachtspunt voor alle actieve deelnemers aan de pensioenregeling.

Daarom nogmaals dit onderwerp in het jaarverslag van het Fonds.

Het effect hiervan is merkbaar bij overlijden na de 65 jarige leeftijd of bij uitdiensttreding. Dan ontvangt uw partner slechts 35 % partnerpensioen.

In actief dienstverband is dit 70 % van uw uitzichtpensioen, omdat naast de 35% kapitaalopbouw voor NBP ook 35% op risicobasis wordt verzekerd.

In het pensioenreglement is opgenomen dat op pensioenleeftijd of eerder ingaand pensioen het nabestaandenpensioen (NBP) automatisch zal worden opgehoogd tot 70 % van het ouderdompensioen (OP). Dit gaat echter wel ten laste van uw OP.

Er bestaat wel de mogelijkheid om deze automatisch uitruil ongedaan te maken.

De deelnemer en zijn/haar partner zullen dan een verklaring moeten tekenen waarbij men aangeeft af te zien van automatisch uitruil van het ouderdompensioen in een hoger nabestaandenpensioen.

Het pensioenfondsbestuur heeft tot deze automatisch uitruil besloten omdat het vindt dat het valt onder de zorgplicht t.o.v. de toekomstige nabestaande.

2.2.16. De A.I.P.-regeling

Voor de polishouders van de "oude" Aanvullend Individuele Pensioenregeling (AIP) is het vanaf 2010 uitsluitend nog mogelijk om het AIP-kapitaal uit te laten keren in 5 jaar (60 termijnen vanaf 60 jaar)) of in 3 jaar (36 termijnen vanaf 62 jaar).

Voor alle employés geboren vanaf 1 januari 1950 en later zal het AIP-kapitaal automatisch worden omgezet in een levenslang ouderdompensioen eventueel in combinatie met een partnerpensioen.

Voor informatie over deze regeling kunt u ook terecht op de website van het Fonds.

U kunt ook contact opnemen met AEGON Pensioenadvies Consumenten Services (PAC).

AEGON is te bereiken onder telefoonnummer 070-344 49 99.

2.2.17. Lijfrente

Naast de AOW en het bedrijfspensioen kan een employé ook geld sparen in een lijfrente.

Lijfrentes zijn fiscaal aftrekbaar (binnen bepaalde fiscale grenzen) en het is mogelijk om d.m.v. een fiscale jaarruimteberekening en/of reserveringsruimteberekening deze extra ruimte te bepalen. Lijfrentes keren uit vanaf een bepaalde leeftijd en doen dit periodiek (bv. in max. 5 jaar) Het is niet mogelijk om dit opgebouwde kapitaal om te zetten in levenslange pensioen en/of partnerpensioenbedragen.

2.2.18. De Algemene Nabestaandenwet (ANW)

Iedereen die in Nederland woont of werkt kan op grond van de ANW een uitkering krijgen. Aan deze uitkering zijn echter wel een aantal voorwaarden verbonden.

U ontvangt alleen een ANW uitkering als u jonger bent dan 65 en als de overledene in Nederland woonde of werkte.

Daarnaast gelden de volgende (aanvullende) voorwaarden:

- u moet geboren zijn voor 1950
- of u zorgt voor een kind dat jonger is dan 18
- of u bent minstens 45 % arbeidsongeschikt.

Indien u niet aan deze voorwaarden voldoet ontvangt u bij overlijden van de partner GEEN uitkering van de overheid. Dit zou een aanzienlijke achteruitgang in uw inkomenssituatie kunnen betekenen. Vandaar dat Fluor in haar collectiviteitcontract met Centraal Beheer het Nabestaanden Beschermingsplan heeft opgenomen.

Dit plan beschermt uw nabestaanden d.m.v. een maandelijkse uitkering die doorloopt tot aan de 65 jarige leeftijd van de partner. De verzekering dient echter wel door de employé individueel te worden afgesloten (is wel gekoppeld aan een collectiviteitskorting van Fluor). Een dringend verzoek aan U om na te gaan of deze nabestaandenverzekering voor u noodzakelijk is. Informatie over deze verzekering, kunt u opvragen bij de afdeling Human Resources of bij de administrateur.

2.2.19. Van de administratie

Pensioenland blijft volop in beweging. Een groot aantal zaken is de afgelopen jaren veranderd en willen wij u nogmaals onder uw aandacht brengen.

Allereerst is het bestuur verantwoordelijk voor het totale beheer en de verslaglegging van het Fonds. Het dagelijks beleid wordt vastgesteld door het volledige bestuur waarbij het dagelijks bestuur, bestaande uit de voorzitter en de secretaris het directe aanspreekpunt zijn.

Het bestuur heeft een aantal van zijn werkzaamheden geheel of gedeeltelijk gedelegeerd aan de administrateur of aan één of meer door het bestuur uit haar midden aangewezen commissies. Degene, aan wie een bevoegdheid is gedelegeerd, is voor de uitoefening van die bevoegdheid verantwoording schuldig aan het bestuur.

Wat betreft controle op de administratie informeert de administrateur in iedere bestuursvergadering de stand van zaken aangaande:

- de mutatieverwerking
- de jaarwerkplanning
- het bijwerken van de website
- actualiteiten op pensioengebied
- vermogensbeheer
- de rapportageverplichtingen aan DNB en AFM
- terugkoppeling van controles uitgevoerd door accountant en actuaris
- allerhande administratieve zaken

Er is regelmatig overleg met het dagelijkse bestuur en vanuit de administratie worden de vergaderingen voorbereid alsmede de overlegvergaderingen met de deelnemersraad.

Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn eigen deskundigheid en toetst zelf periodiek of de deskundigheid voldoet aan de deskundigheidstoets (mate van deskundigheid)

De mate van deskundigheid, die DNB stelt aan een pensioenfondsbestuur wordt onderverdeeld in een tweetal deskundigheidsniveau's zijnde niveau 1 waarbij de bestuurder behoort te beschikken over kennis en inzicht, en niveau 2, waarbij de bestuurder behoort te beschikken over kennis, inzicht en oordeelvorming

De deskundigheidsmatrix bestaat uit de volgende aandachtsgebieden:

- a) Bestuur en organisatie
- b) Relevante wet-en regelgeving
- c) Pensioenregelingen en pensioensoorten
- d) Financiële technische en actuariële aspecten
- e) Administratieve organisatie en interne controle
- f) Uitbesteden van werkzaamheden
- g) Communicatie

Ook wordt vanuit de administratie maandelijks gerapporteerd aan DNB d.m.v. E-line, het elektronische rapportage systeem van de toezichthouder.

Het betreft hier de maandelijks dekkingsgraad rapportage, de kwartaalrapportages m.b.t. het vermogensbeheer van het Fonds, de rapportages "Reglementen" en "Toeslagen" en de jaarlijkse evaluatierapportage m.b.t. het ingediende herstelplan.

Tevens is er vier keer per jaar overleg tussen het dagelijks bestuur en de administrateur enerzijds en de relatiebeheerder en accountmanager van AEGON anderzijds. In dit overleg komen de bepalingen vanuit de Service Level Agreement aan de orde.

Met de financiële administratie van AEGON, die belast is met het vervaardigen van het jaarverslag, wordt jaarlijks een jaarwerkplanning opgesteld waarin wordt aangegeven wie wat aanlevert voor het jaarverslag en voor welke datum dit moet gebeuren.

Deze planning geldt voor zowel de accountant, de actuaris, de financiële administratie van AEGON alsmede de administrateur van het fonds.

DNB heeft bepaald dat alle verzekeraars en pensioenfondsen voor 1 juli van een jaar de jaarwerkprocedure moeten hebben afgerond en de daarbij behorende verslagstaten hebben ingediend.

Nadere informatie over de pensioenregeling en pensioenzaken die gelden bij Fluor

kunt u vinden op de pensioenwebsite van het Fonds: pension.fluor.nl

U kunt ook een afspraak maken met de administrateur, de heer J. Vledder.

In het kader van het deskundigheidsplan wordt van de pensioenbestuurders en administrateur jaarlijks verwacht dat men qua pensioen kennis up-to-date blijft en dat binnen het bestuur en de administratie er minimaal een aantal leden deskundigheidsniveau 2 bezitten in het kader van de deskundigheidsmatrix.

2.2.20. Risicobeheer

Het bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en goede werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem ten behoeve van alle risico's waaraan het pensioenfonds zich ziet blootgesteld.

In 2010 is begonnen met het meer overzichtelijk en inzichtelijk maken van alle risico's en het daarbij behorende risico management. In dit deel van het jaarverslag vindt u een kort overzicht van de belangrijkste risico's en de in 2010 genomen besluiten voor het beheersen van deze risico's. De doelstelling van het risicomangement is om de risico's te beheersen en verantwoording af te leggen over het risico management.

2.2.21. Proces risicomangement

Het risicomangement proces ziet er als volgt uit:

1. vaststellen risico's
2. beoordelen risico's
3. beoordelen beheersmaatregelen
4. vaststellen beleid

Het bestuur is in 2010 begonnen de risico's op een meer structurele manier vast te stellen. Hierbij wordt er tevens beoordeeld in hoeverre risico's relevant en zwaarwegend zijn. De vernieuwde opzet en indeling zijn nog niet afgerond en zal in 2011 voortgang vinden. Hierin wordt natuurlijk meegenomen dat er altijd nieuwe, op dit moment nog onbekende, risico's zich voor kunnen doen.

In 2010 zijn een aantal relevante risico's vastgesteld. Vervolgens zijn deze risico's en beheersmaatregelen beoordeeld. Bij de beheersmaatregelen is vastgesteld of invulling wordt gegeven aan de vier stappen van beheersing: identificatie, beleidsbepaling, implementatie en monitoren. Het bestuur is bij die benadering mede ondersteund door het rapport van de visitatiecommissie. Op basis van de resultaten heeft het bestuur een beleid opgesteld met betrekking tot risicomangement en een aantal specifieke risico's.

Governance structuur

De governance structuur met betrekking tot risicomangement wordt bepaald door een aantal interne en externe entiteiten. Er is in 2010 begonnen met een schema waarin onderlinge rollen en relaties worden verduidelijkt. Deze interne en externe entiteiten hebben hun eigen verantwoordelijkheden met betrekking tot risicomangement.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het risicomangement en de beleidsbepaling

Het dagelijks bestuur heeft risicomangement als specifiek aandachtsgebied. Vanuit deze verantwoordelijkheid overziet het dagelijks bestuur de implementatie van het beleid en zorgt zij ervoor dat het bestuur beschikt over alle benodigde informatie over het risicomangement.

In 2010 heeft het bestuur om een onderzoek van een visitatiecommissie verzocht. De resultaten, conclusies en actiepunten voortkomend uit het rapport van de visitatiecommissie zijn behulpzaam bij het verbeteren van het risicomangement.

Actiepunten individuele risico's

In deze paragraaf worden aan aantal specifieke actiepunten voor de geïdentificeerde risico's weergegeven. Als er geen actiepunten zijn gegeven vindt het bestuur dat de hoogte van het risico in combinatie met de sterkte van de beheersing acceptabel is voor 2010.

Deze punten zijn ook al behandeld op een andere plaats in het jaarverslag, maar zijn hier nogmaals opgenomen in het kader van specifiek risicomangement.

Matchingrisico

Matchingrisico is het risico als gevolg van een onbalans van passiva en activa in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, basisvaluta en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil. Het fonds wil het renterisico voor ongeveer 75% en het valuta risico nagenoeg volledig af dekken. Zeker gezien het gedrag van de rente in augustus 2010 is de keuze voor het Long Duration Overlay product om het renterisico af te dekken succesvol gebleken. Toch bleek er een behoefte te zijn om meer specifieke kennis te verkrijgen. Dit wordt ingevuld via het bezoeken van een seminar van AEGON over dit onderwerp begin april 2011.

Het bestuur is tevreden over de beheersing van het matchingrisico.

Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.

Herverzekeringsovereenkomst

Het fonds is herverzekerd via een kapitaalcontract. Hierbij worden een aantal risico's (bijvoorbeeld voor overlijden van actieve deelnemers voor pensioenering en arbeidsongeschiktheid) verzekerd bij een verzekeringsmaatschappij. Hierbij betaalt het fonds verzekeringspremies aan de verzekeringsmaatschappij. Indien er meer aan premies wordt betaald dan er wordt uitgekeerd, dan is er een positief technisch resultaat, indien er meer wordt uitgekeerd dan er wordt betaald aan premies, is er een negatief resultaat. Bij een positief technisch resultaat wordt dit gedeeld (aan het einde van de looptijd van het contract met de verzekeringsmaatschappij) zodanig dat het fonds 70% krijgt, en de verzekeringsmaatschappij 30%. Bij een negatief technisch resultaat worden deze extra kosten gedragen door de verzekeringsmaatschappij. Het herverzekeringsovereenkomst werkt dus als een stop-loss mechanisme.

In 2010 is er een negatief technisch resultaat geboekt dat geheel ten laste komt van de verzekeringsmaatschappij.

Grondslagen verplichtingen

In 2010 zijn er nieuwe overlevingstafels gepubliceerd door het Actuariel Genootschap (AG). Deze nieuwe overlevingstafels geven een aanzienlijke verzwaring van de voorziening pensioenverplichtingen als gevolg van de hogere leeftijdsverwachting. De adviserend actuaaris heeft in een memo aan het bestuur laten weten dat de certificerend actuaaris deze nieuwe tafels (AG 2010-2060) zal gebruiken als basis voor de bepaling van de benodigde voorzieningen.

Hierop heeft het bestuur besloten om de berekeningen voor de dekkingsgraad te baseren op de tafels AG 2010-2060. Hierbij is de leeftijdsterugstelling zoals toegepast op de tafels CRC2003 komen te vervallen omdat de tafels AG2010-2060 al een inbouw hebben voor groeiende leeftijdsverwachting. Om het risico van overlijden voor het bereiken van de pensioenleeftijden meer prudent te maken, wordt naast de tafels AG 2010-2060 een voorziening getroffen gebaseerd op ervaringssterfte zoals gepubliceerd door het Verbond van Verzekeraars (2008).

Dit heeft geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) ultimo 2010 met ongeveer 5,3% vergeleken met de situatie van de grondslagen en voorzieningen ultimo 2009. In de voorziening ultimo 2009 was al 3,1% opgenomen i.v.m. de nieuwe overlevingstafels.

Omgevingsrisico

Omgevingsrisico is het risico dat ontstaat als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Het omgevingsrisico van het fonds is groot omdat zij afhankelijk is van de sponsor en externe adviseurs.

De sponsor heeft advies gevraagd over de mogelijke gevolgen van een mogelijke sluiting van de pensioenregeling voor nieuwe deelnemers. Het bestuur is begonnen met een ALM studie over de mogelijke gevolgen. Deze studie is nog niet afgerond en wordt voortgezet in 2011.

Integriteitrisico

Integriteitrisico is het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen.

Gedragcode

In principe volgt het bestuur de Modelgedragcode van de OPF met de daarin vereiste verwijzingen naar specifieke eisen. Daarbij wordt tevens de gedragcode van Fluor toegepast. Het bestuur heeft vastgesteld dat de gedragcode een nadere specificatie behoeft. Deze zal in 2011 worden afgerond.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering.

Deze risico's worden beperkt door :

Procedure boek

In het kader van de interne processen en de interface met externe partijen is er door het bestuur vastgesteld dat er een betere documentatie moet komen van de interne processen. Hiermee is in 2010 een evaluatie van start gegaan die in 2011 voortgezet wordt met een inventarisatie en zal uitmonden in een procedure boek.

Deskundigheid

Tevens is er door het bestuur besloten dat alle bestuursleden een opleiding zullen volgen op deskundigheidsniveau 2. Deze cursussen zullen roulerend plaatsvinden en leiden tot een situatie dat elke bestuurslid op alle 7 deskundigheidsgebieden in 4 jaar een cursus zal hebben gevolgd.

Communicatieplan

Er wordt gewerkt aan het opnieuw evalueren en aanpassen van het communicatieplan van het Fonds. Gezien de aanpassingen van de eisen van communicatie zal het communicatie plan verder worden aangepast. In 2010 is begonnen met de evaluatie van het huidige plan en de inventarisatie van de nieuwe eisen. Naar verwachting zal in 2011 het nieuwe communicatie plan zijn afgerond.

2.3. Statuten en reglement

2.3.1. Mutaties in het bestuur

Op het rooster van aftreden stonden in 2010 de heren Van Dansik, werkgeversvertegenwoordiger en de heer Heemstra werknemersvertegenwoordiger. De heer Van Dansik heeft aangegeven door te gaan als bestuurslid. De heer Van Dansik werd, na goedkeuring van het jaarverslag 2009, benoemd tot voorzitter van het Fonds en nam hierbij de functie over van de heer Touw die bestuurslid blijft namens de werkgever.

De heer Heemstra heeft aangegeven te willen stoppen met zijn bestuursfunctie. Hij gaf te kennen dat zijn bestuursfunctie niet meer te combineren viel met zijn drukke werkzaamheden voor Fluor. Na een bestuursperiode van 9 jaar stelde hij zijn bestuursfunctie beschikbaar. Het bestuur bedankt de heer Heemstra voor zijn deskundigheid en inbreng tijdens de afgelopen jaren.

Conform de Statuten is de Ondernemingsraad op zoek gegaan naar een vervanger. Dhr. P. (Pieter) Mali meldde zich aan als nieuw werknemersbestuurslid en was met zijn aanmelding de enige kandidaat, zodat hij automatisch werd gekozen als nieuw werknemersbestuurslid. In augustus werd de aanmelding van de heer Mali goedgekeurd door zowel DNB en de AFM en tevens werd de bestuurswijziging door de administrateur doorgegeven aan de Kamer van Koophandel, daar de inschrijving in het handelsregister bij een bestuurswijziging moet worden aangepast. De heer Mali heeft in het najaar van 2010 de 3-daagse SPO opleiding gevolgd. Deze opleiding is verplicht voor nieuwe bestuursleden en bewerkstelligt dat zij in bezit komen van opleidingsniveau 1, behorende bij de deskundigmatrix zoals aangegeven door DNB.

2.3.2. Samenstelling van het bestuur

De samenstelling van het bestuur voor het jaar 2010 is als volgt:

Door de ondernemingsraad benoemd uit de actieve deelnemers:

R. van Lohuizen	bestuurslid en voorzitter beleggingscommissie
P. Mali	plv.secretaris
P.J. Pluimers	secretaris
R. Slop	bestuurslid

Door de Directie benoemd:

M. van Dansik	voorzitter
T.B.Duzijn	bestuurslid
E.P. Hamer	vice-voorzitter
A. Touw	bestuurslid

2.3.3. Gedragscode en remuneratie

De leden van het bestuur en de administrateur hebben verklaard zich te zullen houden aan de regels van de Modelgedragscode opgesteld door het OPF. De leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging. Reis- en verblijfkosten en andere uitgaven in het belang van het pensioenfonds gedaan, zulks ter beoordeling door het bestuur, worden wel door het pensioenfonds vergoed.

Rooster van aftreden

Na goedkeuring van het jaarverslag over het boekjaar:

2010: E.P. Hamer, P.J. Pluimers, A. Touw

2011: T.B. Duzijn, R. van Lohuizen, R.H. Slop

2012: M. van Dansik en P. Mali

Administrateur

De administratie van het pensioenfonds wordt verzorgd door J. Vledder.

Accountant

KPMG Accountants N.V. uit De Meern is belast met de controle van de jaarrekening van het Fonds.

Adviseurs

AON/Hewitt Associates B.V. te Rotterdam is belast met de technische, beleids- en marktondersteuning. Daarnaast verzorgt AON/Hewitt Nederland en Loyens en Loeff de juridische ondersteuning. Ortec B.V. te Rotterdam is belast met de Asset Liability Management Study (ALM) en stelt voor het Fonds de continuïteitsanalyse op. Daarnaast adviseert Ortec het bestuur en administrateur inzake de evaluatie van het herstelplan.

Actuaris

Milliman Pensioenen & Actuarissen (voorheen HV&P) te Amsterdam is belast met het opstellen van de actuariële verklaring.

Decharge van het bestuur

Door de goedkeuring van het jaarverslag over het jaar 2009 werd het bestuur gedechargeerd voor haar beheer in het betreffende verslagjaar.

Statuten

Voor het verslagjaar 2010 zijn de statuten d.d. 18 oktober 2010 van toepassing. De Statuten zijn (op verzoek) verkrijgbaar ten kantore van het Fonds.

Reglement

Voor het verslagjaar is het pensioenreglement d.d. juli 2008 van toepassing. Dit pensioenreglement is inmiddels geplaatst op de website van het Fonds. Tevens is een populaire versie van het pensioenreglement te zien op de website van het Fonds. Alle documenten zijn te vinden op pension.fluor.nl onder hoofdstuk: " Documenten".

Jaarverslag

Dit jaarverslag wordt aan alle gepensioneerden toegezonden. Voor alle actieve deelnemers wordt het jaarverslag 2010 geplaatst op de website van het Fonds en kan op verzoek worden verkregen op de pensioenadministratie (locatie 056). Tevens wordt er een Engelse versie vervaardigd van dit jaarverslag.

Haarlem, 10 juni 2011

Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland

Het Bestuur

M. van Dansik
T.B. Duzijn
E.P. Hamer
R. van Lohuizen
P. Mali
P.J. Pluimers
R. Slop
A. Touw

3. Verslag van deelnemersraad

Deelnemersraad van de stichting Pensioenfonds Fluor Nederland

De deelnemersraad heeft dit jaar vier maal vergaderd met het bestuur, zes maal intern en twee maal als lid van het verantwoordingsorgaan.

3.1.1. Communicatie met deelnemers en gepensioneerden

De deelnemersraad heeft er bij herhaling op aangedrongen dat het fonds beter gaat communiceren met deelnemers en gepensioneerden.

Enige punten van bijzondere zorg waren dit jaar:

- De brief aan gepensioneerden over het niet verlenen van toeslagen in 2010 werd dit jaar veel te laat verstuurd. De deelnemersraad heeft het bestuur verzocht hier volgend jaar extra aandacht aan te besteden.
- Met veel aandacht in de pers over onderdekking en korten op pensioenen vindt de deelnemersraad dat het fonds meer informatie had kunnen verstrekken, met name aan gepensioneerden. Het bestuur is van mening dat, omdat er maar weinig vragen komen, er niets extra's gedaan hoeft te worden. De deelnemersraad is het niet eens met deze stelling en zal blijven aandringen op verbeteren van dit soort communicatie.

3.1.2. Stand van zaken met betrekking tot (C)DC regeling

Zoals in het vorige verslag van de deelnemersraad genoemd is, heeft de werkgever het plan om de huidige pensioenregeling in de toekomst niet meer aan te bieden aan nieuwe medewerkers. Nieuwe medewerkers zou een zogenaamde DC (Defined Contribution) regeling worden aangeboden.

Omdat dit een complexe zaak blijkt te zijn is door de werkgever dit jaar nog veel onderzoek gedaan en is er nog steeds geen formele beslissing genomen.

De deelnemersraad blijft zeer bezorgd over deze ontwikkeling omdat zij vreest voor negatieve effecten bij het afsluiten van het fonds. Met name is er grote vrees dat het indexeren van pensioenen onder grote druk komt te staan.

Nieuwe studies zullen moeten uitwijzen in hoeverre de zorgen van de deelnemersraad gegrond zijn.

3.1.3. Wijziging statuten

In de statuten wordt de deelnemers het recht van referendum gegeven voor wijzigingen in de statuten en het reglement die hun rechten of plichten aantasten.

In de nieuwe pensioenwet art 108 staat dat alleen organen van het pensioenfonds een dergelijk recht kunnen hebben. Met dit artikel als uitgangspunt heeft het bestuur het referendum van de deelnemers uit de statuten geschrapt. Deze statuten zijn zonder positief advies van de deelnemersraad door de notaris gepasseerd.

De deelnemersraad is van mening dat dit al jaren bestaande recht niet zomaar zonder enig overleg geschrapt kan worden zeker omdat het nooit de bedoeling van de wetgever kan zijn geweest dat deelnemers een dergelijk belangrijk recht zouden verliezen.

De deelnemersraad stelt zich op het standpunt dat dit recht gehandhaafd dient te blijven of, als dit inderdaad wettelijk niet zou mogen, het direct of indirect op een andere manier in de statuten dient te worden opgenomen.

Omdat het bestuur niet ontvankelijk is voor de argumenten van de deelnemersraad heeft de raad in december besloten juridisch advies in te winnen bij een ter zaken kundig advocatenkantoor. Indien na dit advies er een meningsverschil blijft bestaan tussen de deelnemersraad en het fondsbestuur heeft de deelnemersraad het voornemen het probleem voor te leggen aan de Ondernemerskamer van het Gerechtshof in Amsterdam.

3.1.4. Visitatiecommissie

Op 6 mei van dit jaar heeft een externe visitatiecommissie een visitatie gehouden.

Deze visitatie richt zich op:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en –processen en de checks en balances binnen het fonds;
- het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

De commissie heeft haar bevindingen met het bestuur besproken en in een eindrapport vastgelegd dat ook aan de deelnemersraad is overhandigd.

De commissie is over het algemeen tevreden over het functioneren van het bestuur, maar geeft toch nog een groot aantal verbeterpunten.

Een voor de deelnemersraad belangrijk verbeterpunt is als volgt in het rapport verwoord:

"Uit de notulen van de vergaderingen van het bestuur en de gezamenlijke vergaderingen met de deelnemersraad maakt de visitatiecommissie op dat veel actiepunten lange tijd open blijven staan. In de notulen valt voorts op dat in een aantal gevallen agendapunten niet consistent zijn op het vlak van opvolging van acties van opeenvolgende vergaderingen."

3.1.5. Indexatie

Volgens het Consumenten Prijs Indexcijfer zou de eventuele indexatie 1,4% bedragen.

De peildatum om indexatie te verlenen is ultimo 2010. Helaas moest geconstateerd worden dat daarvoor ook dit jaar weer geen ruimte is. De deelnemersraad betreurt het dan ook dat zij weer een positief advies heeft moeten geven om de pensioenen niet te indexeren.

De deelnemersraad heeft er echter wel op aangedrongen dat de gepensioneerden hierover tijdig en met een vriendelijker brief dan dit jaar zullen worden geïnformeerd.

Tijdens de reunie van de gepensioneerden op 18 november gaf de voorzitter van het fonds, de heer van Dansik, een heldere uitleg over hoe een indexatie tot stand komt en de factoren die dat beïnvloeden.

3.1.6. Diversen

Andere onderwerpen die in het overleg met bestuur aan de orde zijn gekomen, zijn o.a.:

- Status overgang Fortis AEGON.
De uitvoering door AEGON verliep dit jaar nog steeds niet vlekkeloos, maar de deelnemersraad heeft er vertrouwen in dat het bestuur dit proces scherp in het oog houdt.
- Vermogensbeheer
- Dekkingsgraad
Zoals uit de vele berichtgeving in de pers blijkt is voor veel fondsen de dekkingsgraad een zorgenkind. Ook het Fluor Nederland pensioenfonds ontkwam hier niet aan.
- Jaarverslag van het fonds
De deelnemersraad heeft haar opmerkingen over het jaarverslag 2009 met het bestuur besproken en deze zijn waar nodig en gewenst door AEGON verwerkt.

3.1.7. Samenstelling deelnemersraad

Eind 2010 had de raad de volgende samenstelling:

- Hr. E. Enzerink, gekozen door de deelnemers
- Hr. H. Huizer gekozen door de deelnemers
- Hr. R. Joghems plv. secretaris, gekozen door de gepensioneerden
- Hr. H. Liesting secretaris gekozen door de deelnemers
- Hr. P. Post voorzitter, gekozen door de gepensioneerden
- Hr. J. Spiekermann plv. voorzitter gekozen door de deelnemers
- Hr. G.J. Zieleman, gekozen door de deelnemers

4. Verslag Beleggingen

4.1.1. Terugblik op 2010

De crisis die zich eind 2009 al aankondigde rondom de schuldenpositie van de Griekse overheid, heeft gedurende 2010 voor een belangrijk deel het beeld bepaald op de financiële markten. Een uit de hand gelopen financieringstekort van de Griekse overheid zorgde voor grote onrust rondom de euro waarbij ook andere zwakke lidstaten, met name in de periferie van de euro-zone, werden meegesleurd. Het resultaat was een na-oorlogs dieptepunt van de Europese kapitaalmarktrente, grootscheepse interventies door monetaire autoriteiten en – in eerste instantie – een verzwakking van de euro tegenover de belangrijkste handelsvaluta. Wereldwijd was er sprake van een verder herstel van de economische groei wat voor beleggers reden was om wat meer risicovolle beleggingen in de portefeuille op te nemen. De keerzijde van het verdere herstel van de wereldeconomie was het oplopen van inflatiedruk wereldwijd.

4.1.2. Beleggingsbeleid

Het merendeel (ultimo 2010: 85,5%) van de beleggingsportefeuille van SPFN wordt beheerd door AEGON. Het overige (ultimo 2010 14,5%) wordt beheerd door Alliance Bernstein middels het Wereldwijde aandelenfonds van Alliance Bernstein.

In de door AEGON beheerde portefeuille wordt strategisch 72% belegd in een breed gespreide portefeuille van vastrentende waarden terwijl de resterende 28% van de portefeuille is belegd in aandelen, vastgoed en grondstoffen. Daarnaast wordt een overlay-structuur gehanteerd in de portefeuille voor het voeren van tactisch asset allocatie beleid.

In de portefeuille die door AEGON wordt beheerd wordt de vastrentende portefeuille (investment grade) verlengd met ca. 15,3 jaar waardoor het renterisico voor ca. 75% is afgedekt. Hiervoor wordt evenzo een overlay structuur gehanteerd middels het Long Duration Overlay.

4.1.3. Beleggingscategorieën

Aandelen

Het herstel van de aandelenmarkten na de kredietcrisis van 2008 heeft zich ook in 2010 verder voortgezet. Beter dan verwachte macro-economische cijfers gecombineerd met een verbetering van de winstcijfers van bedrijven zorgden voor positief gestemde aandelenbeurzen. De koersstijging in de aandelenportefeuille van het pensioenfonds bedroeg over geheel 2010 uiteindelijk 14,9%. Zowel Europa als Noord-Amerika kenden uiteindelijk een vrijwel gelijk resultaat van ca. 13%. In de Pacific regio was er over de hele linie sprake van een fors hoger rendement van ca. 25%. In de aandelen portefeuille was het valutarisico voor de belangrijkste valuta (US Dollar, Yen en Sterling) gedurende het gehele jaar afgedekt naar de euro.

Onroerend goed

Conform de ontwikkeling op de aandelenbeurzen in het algemeen lieten ook de beursgenoteerde vastgoedbeleggingen een verder herstel zien. Over het gehele jaar was er sprake van een performance van 28,8%. Dit resultaat is in sterk contrast met de koersontwikkeling van het niet-beursgenoteerde vastgoed dat ook is opgenomen in de portefeuille van het Fonds en strategisch 50% van de vastgoed portefeuille van het Fonds uitmaakt. Over geheel 2010 was er uiteindelijk sprake van een performance van 3% van het TKP Real Estate Fund dat direct belegt in diverse Europese vastgoedmarkten. De vraag naar vastgoedbeleggingen nam gedurende 2010 wel toe maar ligt nog steeds ver onder het niveau van vóór de kredietcrisis.

Vastrentende waarden

Ook binnen de vastrentende waarden portefeuille maakten beleggers een onderscheid tussen meer en minder risicovolle beleggingen. Dit leidde er toe dat de markt voor staatsleningen een beperkt rendement liet zien, terwijl in de meer risicovolle leningen zoals hoger risico bedrijfsobligaties en leningen van opkomende markten een daling van de risicopremie zorgde voor fors hogere rendementen. Tegen het einde van het jaar zorgde de oplopende rente op de markt voor staatsleningen voor koersdruk op dit onderdeel van de portefeuille.

De crisis rondom Griekenland escaleerde al aan het begin van het jaar en zorgde ervoor dat beleggers de Duitse kapitaalmarkt als vluchthaven gebruikten met als gevolg dat de lange rente in de euro AAA landen tot een na-oorlogs dieptepunt daalde. De crisis rondom Griekenland spreidde zich ook uit naar andere landen met een financieel zwakke positie zoals Spanje, Portugal en Ierland.

Rendementen varieerden voor het gehele jaar van 4,4% voor AAA staatsleningen tot 15,5% voor obligaties van opkomende landen.

Grondstoffen

De grondstoffenprijzen lieten gedurende het verslagjaar een geleidelijk herstel zien om in het laatste kwartaal met een eindsprint te eindigen. De sterke economische groei in vooral de opkomende markten zorgde voor opwaartse prijsdruk van grondstoffen in het algemeen en olie in het bijzonder. De angst voor tegenvallende oogsten zorgde ook voor prijsstijgingen in agrarisch gerelateerde grondstoffen. Ondanks de premie die beleggers moeten betalen om in termijncontracten voor grondstoffen te kunnen beleggen, liet het AEGON Commodity Fund een stijging zien van 16,9%.

Valutamarkten

De valutamarkten werden in 2010 bepaald door de crisis rondom de euro. Dit zorgde ervoor dat de euro ten opzichte van o.a. de dollar een aanzienlijke depreciatie doormaakte. Op het dieptepunt van de eurocrisis in de zomer daalde de euro ten opzichte van de dollar tot onder de 1,20. Verder in het jaar was er sprake van herstel van vertrouwen en dit- gecombineerd met slechter dan verwachte cijfers voor de Amerikaanse economie – zorgde voor een herstel van de euro tot bijna 1,34 eind van het jaar.

4.1.4. Performance van de beleggingsportefeuille

Het uiteindelijke resultaat in de totale beleggingsportefeuille (inclusief Alliance Bernstein) van het pensioenfonds bedroeg over 2010 +13,6% (netto, na kosten). Hierbij hebben de risicovollere categorieën zoals aandelen maar ook hoger risico obligaties, zoals High Yield en Emerging Market Debt(EMD), bijgedragen aan de uiteindelijke performance.

Het totale rendement van de portefeuille werd in het verslagjaar positief beïnvloed door de rente-afdekking die in de portefeuille is doorgevoerd. Deze rente-afdekking zorgt ervoor dat de beleggingsportefeuille voor een groot deel de ontwikkeling volgt van de verplichtingen van het Pensioenfonds op marktwaarde.

De rendementen naar beleggingscategorie bedragen:

	Pensioen-fonds	Bench-mark	Outper- formance
Vastgoedbeleggingen	18,9%	12,7%	6,2%
Aandelen	10,9%	10,2%	0,7%
Vastrentende waarden	13,4%	7,0%	6,3%
Overige beleggingen	15,2%	13,6%	1,5%

4.1.5. Vooruitzichten 2011

Voor 2011 verwachten we aanhoudend herstel van de wereldeconomie. In de eerste helft van het jaar zal de inflatie niet sterk oplopen doordat bezuinigingspakketten en het ruime monetaire beleid elkaar ongeveer in evenwicht houden. Later in het jaar kan de combinatie van ruim monetair beleid en economische groei tot stijgende inflatie leiden en verwachten we ook de eerste verkrappende maatregelen van de monetaire autoriteiten.

5. Verslag van het verantwoordingsorgaan

5.1. Statutaire opdracht

Het verantwoordingsorgaan beoordeelt de door het bestuur gemaakte beleidskeuzes, het gevoerde beleid en de naleving van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur, met als uitgangspunt de vraag of het bestuur bij de genomen besluiten op een evenwichtige wijze met de belangen van alle belanghebbenden rekening heeft gehouden.

Het verantwoordingsorgaan heeft het recht advies uit te brengen over:

- het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling van bestuursleden;
- over het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan;
- over de vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- over het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- over het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

5.2. Samenstelling

Het verantwoordingsorgaan voor kalenderjaar 2009 heeft dezelfde samenstelling als voor de beoordeling van 2008 en bestond uit:

Namens de werkgever	Namens de pensioengerechtigden	Namens de gepensioneerden
T. Blommestijn Kroon F. van Heijningen	E. Enzerink H. Huizer H. Liesting J. Spiekermann G. Zieleman	R. Joghems P. Post

5.3. Verantwoording en werkwijze

Voor de beoordeling van de gemaakte beleidskeuzes, het gevoerde beleid en naleving van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur in het kalenderjaar 2009 is het verantwoordingsorgaan gestart met een beoordeling van het 2009 jaarverslag, gepubliceerd 25 juni 2010. Naar aanleiding daarvan is er een verzoek geweest voor specifieke informatie verstrekking en verantwoording door het pensioenfondsbestuur. De beoordeling is vervolgens afgesloten in een vergadering met het pensioenfondsbestuur. Het verantwoordingsorgaan heeft drie keer een vergadering gehouden voor de beoordeling van kalenderjaar 2009.

- De geïnventariseerde aandachtspunten ten aanzien van het kalenderjaar 2009 voor het verantwoordingsorgaan waren:
- Opvolging van de maatregelen gerelateerd aan de aandachtspunten van kalenderjaar 2008
- Vaststelling van beleggingsmandaat in ABTN
- Overgang naar nieuwe uitvoerder, beoordeling van uitvoering en beleggings prestaties
- Pension Fund Governance

Op verzoek van het verantwoordingsorgaan, heeft het bestuur alle geïnventariseerde documenten aan het verantwoordingsorgaan overhandigd. Na bestudering van de betreffende documenten zijn schriftelijk vragen aan het bestuur geformuleerd.

Vervolgens zijn deze vragen in een vergadering met het bestuur beantwoord.

5.4. Aandachtspunten en bevindingen

De aandachtspunten zijn besproken met het bestuur. De bevindingen zijn in het navolgende per aandachtspunt vastgelegd.

- Vastlegging van beleggingsmandaat in ABTN :

Het verantwoordingsorgaan heeft vastgesteld dat er voor 2009 geen actuele ABTN gemaakt is. Het bestuur heeft eind 2010 een nieuwe ABTN vastgesteld die de richtlijnen van het beleggingsmandaat over 2010 weergeeft. Het bestuur heeft bevestigd dat de ABTN voor 2010 de richtlijnen van het herstelplan gemaakt in 2009 volgt. In de afsluitende vergadering heeft het bestuur te kennen gegeven de ABTN niet te willen publiceren op de website vanwege vertrouwelijke informatie gerelateerd aan de uitvoeringsovereenkomst tussen werkgever en het pensioenfonds. Het verantwoordingsorgaan betreurt de beslissing mede omdat bij de toezegging vorig jaar er hier nog geen sprake van was. Het verantwoordingsorgaan begrijpt dat vertrouwelijke informatie niet openbaar kan worden gepubliceerd op de website. Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur om een mededeling op de website te plaatsen, waarin hiervan melding wordt gemaakt en dat de ABTN ter inzage kan worden gevraagd aan de administrateur van het fonds

- Overgang naar nieuwe uitvoerder/ herverzekeraar(AEGON) en prestatie

Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat het bestuur een verantwoorde keuze heeft gemaakt om te veranderen van uitvoerder / herverzekeraar. Uit de ingekeken bestuursvergadering notulen stelt het verantwoordingsorgaan vast:

- dat het bestuur de prestaties van Aegon, met name waar deze te wensen overlieten, helder en gedocumenteerd aan de orde heeft gesteld en actie heeft ondernomen om verbeteringen te realiseren.
- dat het bestuur het besluit ten aanzien van het beleggingsmandaat heeft genotuleerd. Het verantwoordingsorgaan raadt het bestuur aan de afwegingen die aan een besluit ten grondslag liggen ook te documenteren.

Het bestuur heeft bevestigd dat het pensioenreglement voor SPFN geldig blijft en dat de uitvoerder het SPFN reglement vertaald heeft naar een ander formaat waar de uitvoerder beter mee kan werken. Het bestuur heeft het reglement van de uitvoerder beoordeeld en commentaar aan de uitvoerder gegeven. Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur en de deelnemersraad om in het vervolg daar duidelijker over te zijn in hun verslaglegging om verwarring onder de deelnemers te voorkomen.

- Pension Fund Governance

Met de instelling van de visitatie commissie in 2009 zal het verantwoordingsorgaan de uitvoering van de adviezen in 2010 opnemen in de beoordeling van kalenderjaar 2010.

- Aandachtspunten jaarverslag 2009

Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat het bestuur de voorgenomen aandachtspunten en afspraken voor een groot gedeelte heeft meegenomen in de verslaglegging van 2009, met uitzondering van de ABTN, zoals hierboven besproken. De communicatie naar de diverse organen van het Pensioenfonds blijft een punt van verbetering.

5.5. Oordeel

Aan de hand van de door het verantwoordingsorgaan benoemde aandachtspunten, heeft het verantwoordingsorgaan het handelen van het bestuur geëvalueerd.

Op basis van de beschreven werkzaamheden komt het verantwoordingsorgaan tot het oordeel dat het bestuur met inachtneming van een voldoende mate van zorgvuldigheid en evenwichtige afweging van de belangen van de bij het pensioenfonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers en werkgever, tot verantwoorde besluitvorming en beleidskeuzes is gekomen conform het beleidskader van het fonds.

Het verantwoordingsorgaan komt ook tot de conclusie dat op het gebied van communicatie en het vastleggen van het besluitvormingsproces voor beleidskeuzes er een verbetering mogelijk is. Het bestuur heeft toegezegd dat deze punten hun aandacht hebben.

Haarlem, 8 mei 2011

Namens de werkgever

T. Blommestijn Kroon
F. van Heijningen

Namens de pensioengerechtigden

E. Enzerink
H. Huizer
H. Liesting
J. Spiekermann
G. Zieleman

Namens de gepensioneerden

R. Joghems
P. Post

Jaarrekening

6. Balans per 31 december 2010

(Bedragen in euro's en na bestemming van het resultaat)

Activa		2010	2009
Beleggingen voor risico pensioenfonds			
Vastgoedbeleggingen	10.2.1	19.459.832	15.722.621
Aandelen	10.2.2	72.624.766	68.198.123
Vastrentende waarden	10.2.3	169.689.374	148.545.211
Overige beleggingen	10.2.4	21.662.391	18.602.199
Beleggingsvorderingen en -schulden	10.2.5	(411.637)	(519.603)
		<u>283.024.726</u>	<u>250.548.551</u>
Vorderingen en overlopende activa			
Vorderingen uit herverzekering	10.4.1	2.423.040	295.624
Overige vorderingen	10.4.2	196.663	-
		<u>2.619.703</u>	<u>295.624</u>
Totaal activa		<u>285.644.429</u>	<u>250.844.175</u>

Passiva		2010	2009
Stichtingskapitaal en reserves			
Wettelijke en statutaire reserves	10.5.1	(6.141.448)	(9.036.554)
Overige reserves	10.5.2	<u>27.918.000</u>	<u>26.788.000</u>
		21.776.552	17.751.446
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	10.6.1	262.977.372	222.678.754
Overige technische voorzieningen	10.6.2	<u>400.000</u>	<u>10.069.041</u>
		263.377.372	232.747.795
Overige schulden en overlopende passiva			
Overige schulden	10.7.1	<u>490.505</u>	<u>344.934</u>
		490.505	344.934
Totaal passiva		<u><u>285.644.429</u></u>	<u><u>250.844.175</u></u>

7. Staat van baten en lasten over 2010

(Bedragen in hele euro's en na bestemming van het resultaat)

Staat van Baten en Lasten		2010	2009
BATEN			
Premiebijdragen	11.1	10.196.663	11.148.996
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	11.2	34.576.410	33.049.386
Overige baten	11.3	509.043	515.471
Totaal baten		45.282.116	44.713.853
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	11.4	9.252.531	7.871.354
Pensioenuitvoeringskosten	11.5	460.249	339.052
- Pensioenopbouw	11.6.1	11.234.000	9.291.000
- Indexering en overige toeslagen	11.6.2	19.000	-
- Rentetoevoeging	11.6.3	2.992.000	5.720.000
- Onttrekking voor pensioenuitkeringen	11.6.4	(9.283.000)	(7.869.000)
- Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	11.6.5	(460.000)	(157.000)
- Wijziging marktrente	11.6.6	20.234.618	(4.758.737)
- Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	11.6.7	(1.011.000)	38.000
- Wijziging uit hoofde van actuariële uitgangspunten	11.6.8	17.221.000	-
- Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	11.6.9	(648.000)	5.096.000
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		40.298.618	7.360.263
Mutatie overige technische voorzieningen	11.7	(9.669.041)	6.652.283
Saldo overdracht van rechten	11.8	914.653	-
Overige lasten	11.9	-	89
Totaal lasten		41.257.010	22.223.041
Saldo baten en lasten		4.025.106	22.490.812

Bestemming van resultaat	2010	2009
Wettelijke en statutaire reserves		
Mutatie Algemene Reserve	2.895.106	22.362.812
Reserve beleggings- en actuariële risico's	1.130.000	128.000
Totaal bestemming van het resultaat	4.025.106	22.490.812

8. Kasstroomoverzicht over 2010

(Bedragen x € 1.000 en na bestemming van het resultaat)

	2010	2009
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	9.559.513	11.126.928
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	255.585	166.924
Betaalde pensioenuitkeringen	(8.473.002)	(7.810.200)
Betaald in verband met overdrachten van rechten	(914.653)	-
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	32.620	(2.000)
Ontvangsten en betalingen van herverzekeraar	(2.491.367)	769.062
	(2.031.304)	4.250.714
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen en aflossing van beleggingen	40.180.423	266.251.878
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	29.283.720	6.852.025
Aankopen van beleggingen	(67.319.999)	(298.710.171)
Betaalde kosten van vermogensbeheer	42.824	(8.375)
	2.186.968	(25.614.643)
Netto kasstroom	155.664	(21.363.929)
Koers- en omrekeningsverschillen	-	-
Mutatie liquide middelen	155.664	(21.363.929)
Liquide middelen ultimo	(428.052)	(583.716)
Liquide middelen primo	(583.716)	20.780.213
Mutatie liquide middelen	155.664	(21.363.929)

9. Toelichting grondslagen

9.1. Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva op nominale waarde gewaardeerd. Activa en Passiva in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de koersen per balansdatum. De hieruit voortvloeiende koersverschillen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

9.2. Opname in de balans of staat van baten en lasten

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

9.3. Vreemde valuta

Activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen marktwaarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Het pensioenfonds heeft de volgende valutakoersen gehanteerd:

	2010 Slotkoers	2009 Slotkoers
Amerikaanse dollar	0,7454	0,6969
Britse pond	1,1670	1,1255
Japanse Yen	0,0092	0,0075

9.4. Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

9.5. Wijzigingen in presentatie

De presentatie van de vergelijkende cijfers in de post 'voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds' is gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Bij de presentatie in dit verslag is gekozen voor een gewijzigde onderverdeling van de voorziening naar status; de huidige presentatie komt overeen met de richtlijnen van DNB. Hierbij wordt voor deelnemers met meerdere polissen de gehele voorziening verantwoord onder de status met de hoogste prioriteit (terwijl bij de presentatie in boekjaar 2009 de status

voor elke afzonderlijke polis leidend was). Door deze gewijzigde presentatie wordt een betere aansluiting bewerkstelligd tussen enerzijds het jaarverslag en de verslagstaten, alsmede de door de herverzekeraar opgestelde rapportages waarbij de voorziening eveneens op de genoemde wijze wordt verantwoord. Deze presentatiewijziging heeft geen gevolgen voor de hoogte van het eigen vermogen ultimo 2009 of de hoogte van het resultaat over 2009.

9.6. Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

9.7. Beleggingen voor risico pensioenfonds

9.7.1. Algemeen

Participaties in beleggingsfondsen

Participaties in beleggingsfondsen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen, worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen, zijnde marktwaarde.

Resultaatverantwoording

Alle gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden direct in de staat van baten en lasten verantwoord.

9.7.2. Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de per balansdatum geldende beurskoers.

9.7.3. Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

9.7.4. Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen. Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de geldende markttrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico, oninbaarheid) en de looptijd.

9.7.5. Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op marktwaarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

9.7.6. Overige beleggingen

De overige beleggingen betreffen participaties in beleggingsinstellingen die niet in een beleggingscategorie zijn in te delen. Deze beleggingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de per balansdatum geldende beurskoers.

9.8. Herverzekering

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft. Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

Het pensioenfonds heeft per 1 januari 2009 met AEGON Levensverzekering N.V. een uitvoeringsovereenkomst gesloten met een looptijd van 5 jaar in de vorm van een gesepareerd beleggingsdepot met technische winstdeling.

De huidige winstdelingsperiode is gestart op 1 januari 2009 en loopt tot 1 januari 2014. Is het saldo van de opgerente resultaten aan het einde van deze periode positief, dan wordt 70% van dit saldo aan het pensioenfonds uitgekeerd. Een eventueel negatief saldo komt voor rekening van AEGON. Het saldo van de opgerente technische resultaten van 2009 en 2010, op basis van herverzekeringsgrondslagen, is negatief. Daarom is er nog geen vordering op de herverzekeraar uit hoofde van de technische winstdelingsregeling in de jaarrekening opgenomen.

9.9. Vorderingen en overlopende activa

Voor zover noodzakelijk wordt op de vorderingen en overlopende activa een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

9.10. Technische voorzieningen

9.10.1. Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de markttrente.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen

- a. de rentevoet is de DNB yield curve per einde jaar en is op basis van de duration van de voorziening van 16,0 bij benadering gelijk aan een vaste rekenrente van 3,45%.
- b. de sterftেকansen zijn ontleend aan de AG generatietafel 2010-2060, startjaar 2011, inclusief de ervaringssterfte van het verbond van verzekeraars (tabel 2008).
- c. voor het partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder is dan de verzekerde vrouw.
- d. de partnerfrequenties (inclusief huwelijkspartners en geregistreerde partners) zijn vastgesteld volgens het vijfde CRC-rapport.

Na de datum van ingang van het ouderdompensioen geschiedt reservering van het uitruikbaar partnerpensioen volgens het systeem bepaalde partner.

De mixfactoren voor seksneutraal tarief voor pensioenaankoop op leeftijd 65 uit expirerend kapitaal voor deelnemers aan de AIP-regeling bedraagt voor respectievelijk ouderdompensioen en nabestaandenpensioen:

	Ouderdompensioen	Partnerpensioen
Mannen	0,8194	0,9304
Vrouwen	0,1806	0,0696

- e. De netto premiereserve is berekend op marktwaarde en verhoogd met een excassoreserve van 2% van de netto premiereserve.
- f. De netto schadereserve is berekend op marktwaarde door de onder vrijstelling van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid op te bouwen pensioenaanspraken, te projecteren als toekomstige kasstromen en deze contant te maken op basis van de in de kolom onder 31 december van het kalenderjaar j door de Nederlandsche Bank gepubliceerde nominale rentetermijnstructuur (zero-coupon), verhoogd met een excassoreserve van 2%.
- g. De voorziening uitlooprisico wordt bepaald als $1,04 \times \{1,04 \times BP(j-1) + BP(j)\}$, waarbij BP gelijk is aan de in de premies begrepen opslag voor medeverzekering van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

De indexering van de pensioenen geschiedt in principe op basis van de ontwikkeling van de Consumentenprijsindexcijfers, zoals die worden berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek. De indexering geschiedt voor zover het Fonds over voldoende middelen beschikt (artikel 18 van het pensioenreglement). Per 1 januari 2010 bedraagt de indexering 0% (2009: 0%).

9.10.2. Overige technische voorzieningen

Voorziening aanpassing overlevingstafel

Op basis van de recente ontwikkelingen en rekening houdend met de gemaakte opmerkingen van de certificerend actuaaris is een separate voorziening aanpassing overlevingstafels opgevoerd in boekjaar 2009. Per 31 december 2009 bedraagt deze voorziening € 6.903.000, zijnde 3,1% van de VPV per 31 december 2009. Omdat het bestuur heeft besloten om per 31 december 2010 over te gaan op de nieuwste prognosetafel AG 2010-2060, is deze voorziening komen te vervallen.

Voorziening backservice

De voorziening backservice koopsom betreft het per balansdatum nog te betalen bedrag inzake de salarisaanpassingen 2009 die in boekjaar 2011 zal worden verwerkt in de voorziening pensioenverplichting. Op basis van FTK grondslagen hebben wij de hoogte van deze voorziening per 31 december 2010 benaderd. Deze is gelijk aan € 400.000.

9.11. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

10. Toelichting op de balans

10.1. Algemeen

Belegging in premiebijdragende onderneming(en)

Het pensioenfonds heeft geen beleggingen in premiebijdragende ondernemingen

Afdekkingstransacties

In de AEGON fondsen wordt gebruik gemaakt van derivaten met als doel een effectieve en efficiënte uitvoering van het beleggingsbeleid mogelijk te maken en beleggingsrisico's af te dekken.

10.2. Beleggingen voor risico pensioenfonds

10.2.1. Vastgoedbeleggingen

Deze beleggingen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

	2010	2009
Indirect vastgoedbeleggingen	19.459.832	15.722.621
Stand ultimo boekjaar	<u>19.459.832</u>	<u>15.722.621</u>

Het verloop van deze post is als volgt:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	15.722.621	3.776.788
Aankopen	1.293.017	15.422.912
Verkopen	(560.000)	(4.643.195)
Waardeveranderingen	3.004.194	1.166.116
Stand ultimo boekjaar	<u>19.459.832</u>	<u>15.722.621</u>

10.2.2. Aandelen

Deze beleggingen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

	2010	2009
Aandelenbeleggingsfondsen	72.624.766	68.198.123
Stand ultimo boekjaar	<u>72.624.766</u>	<u>68.198.123</u>

Het verloop van deze post is als volgt:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	68.198.123	41.648.334
Aankopen	3.250.000	72.524.503
Verkopen	(6.010.000)	(63.733.093)
Waardeveranderingen	7.186.643	17.758.379
Stand ultimo boekjaar	<u>72.624.766</u>	<u>68.198.123</u>

10.2.3. Vastrentende waarden

Deze beleggingen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

	2010	2009
Credit Funds	60.012.793	57.924.048
Hypotheken	26.175.095	22.766.917
Obligatiebeleggingsfondsen	72.801.467	50.510.646
Long Duration Overlay fondsen (LDO/LDI)	10.700.019	17.343.600
Stand ultimo boekjaar	<u>169.689.374</u>	<u>148.545.211</u>

Het verloop van deze post is als volgt:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	148.545.211	138.417.571
Afroming/bijstorting Long Duration Overlay	(23.066.683)	5.992.286
Aankopen	59.996.982	147.575.125
Verkopen	(30.810.423)	(149.610.850)
Waardeveranderingen	15.024.287	6.171.079
Stand ultimo boekjaar	<u>169.689.374</u>	<u>148.545.211</u>

10.2.4. Overige beleggingen

Deze beleggingen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

	2010	2009
Commodities (grondstoffen, edele metalen)	19.177.876	16.644.236
GTAA + Fund	2.484.515	1.957.963
Stand ultimo boekjaar	<u>21.662.391</u>	<u>18.602.199</u>

Het GTAA + Fund behelst een zogeheten overlay structuur (er wordt met relatief weinig waarde een relatief hoge exposure aangegaan) met als doel het tactisch beleid van de vermogensbeheerder te koppelen aan de portefeuille van het pensioenfonds. GTAA belegt in hoofdzaak in liquiditeiten en in derivaten.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	18.602.199	6.382.166
Aankopen	2.780.000	32.125.896
Verkopen	(2.800.000)	(24.477.627)
Waardeveranderingen	3.080.192	4.571.764
Stand ultimo boekjaar	<u>21.662.391</u>	<u>18.602.199</u>

10.2.5. Beleggingvorderingen en –schulden

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Lopende intrest liquide middelen	-	70
Nog te ontvangen beleggingsbedragen	-	64.043
Te vorderen dividendbelasting	16.415	-
Liquide middelen (ten aanzien van beleggingen)	(428.052)	(583.716)
Stand ultimo boekjaar	<u>(411.637)</u>	<u>(519.603)</u>

10.3. Risico's van financiële instrumenten

In de hierna volgende toelichtingen op de risico's van de beleggingen is een 'doorkijkmethode' toegepast. Dit betekent dat naar het risicoprofiel van de beleggingen binnen de beleggingsfondsen is doorgekeken, in plaats van uitsluitend te kijken naar de participaties in de beleggingsfondsen. Het pensioenfonds beoogt hiermee op een transparante wijze inzicht te geven in de risico's die samenhangen met de beleggingen waarin zij heeft geïnvesteerd.

10.3.1. Prijsrisico

Hier volgen de toelichtingen op de onderdelen van het prijsrisico.

Valutarisico

De meeste aandelenfondsen beleggen in aandelen die genoteerd zijn in andere valuta dan de Euro waardoor ze zijn blootgesteld aan valutarisico. Alleen in de gehedgde variant van een beleggingsfonds wordt het valuta risico grotendeels afgedekt.

In het staatsobligatiefonds zitten enkel beleggingen gedenomineerd in Euro waardoor het niet is blootgesteld aan enig valutarisico. In de overige fondsen kunnen beleggingen zitten met een denominatie in andere Europese valuta dan in Euro, maar al deze posities worden gehedgd naar Euro via 1-maands valuta forward contracten waardoor deze beleggingsfondsen een beperkt valutarisico lopen. Aangezien HighYield en Emerging Market obligaties in andere valuta dan de Euro genoteerd kunnen zijn, zijn deze beleggingsfondsen onderhevig aan valutarisico. Aangezien alle beleggingen gedenomineerd zijn in Euro, is het LDO fonds niet blootgesteld aan enig valutarisico. Aangezien alle beleggingen gedenomineerd zijn in Euro, is het hypotheekfonds niet blootgesteld aan enig valutarisico.

De Commodity fondsen bestaan of uit instrumenten in Euro of worden afgedekt middels 1-maands forward contracten naar Euro waardoor ook hier het valutarisico afgedekt wordt.

Niet- beursgenoteerd vastgoed in andere valuta dan Euro wordt middels valutacontracten ook volledig afgedekt naar Euro waardoor deze beleggingen niet zijn blootgesteld aan enig valutarisico. In het GTAA fonds kunnen valutaposities ingenomen worden. Indien dit geval is, lopen de deelnemers in het fonds valutarisico.

De verdeling van de beleggingen in financiële instrumenten naar valuta is als volgt:

Omschrijving	2010		2009	
	Euro	Percentage	Euro	Percentage
▪ Euro	265.582.542	93,8%	211.348.493	84,3%
▪ Amerikaanse dollar	3.069.526	1,1%	23.650.420	9,4%
▪ Britse pond	161.207	0,1%	2.684.462	1,1%
▪ Japanse Yen	927.184	0,3%	2.956.182	1,2%
▪ Overige valuta (incl. beleggingsvorderingen)	13.284.267	4,7%	9.908.994	4,0%
Stand ultimo boekjaar	283.024.726	100,0%	250.548.551	100,0%

De "overige valuta"betreffen: Australische dollar, Canadese dollar, Hong Kong dollar, Braziliaanse real en Zuid Afrikaanse rand.

Renterisico

Alle aandelenfondsen zijn onderhevig aan renterisico gezien fluctuaties in rentestanden de prijs van aandelen kan beïnvloeden.

Alle obligatiefondsen zijn onderhevig aan renterisico en bovendien neemt dit renterisico toe met de looptijd van de obligaties. Enkel binnen staatsobligatiefondsen en het tactische overlay fonds worden bovendien actief posities ingenomen om te profiteren van verwachte veranderingen in de rente. HighYield en Emerging Market Debt fondsen zijn onderhevig aan renterisico en bovendien neemt dit renterisico toe met de looptijd van de obligaties. Fluctuaties in rentestanden beïnvloeden de prijs van vastrentende producten, waaronder obligaties en swaps. Het renterisico neemt ook toe met de looptijd. Binnen het LDO fonds wordt geen actief beleid gevoerd om te profiteren van verwachte veranderingen in de rente.

Gezien fluctuaties in rentestanden de prijs van swaps kan beïnvloeden, zijn alle Commodity fondsen onderhevig aan renterisico. Het GTAA fonds is onderhevig aan renterisico gezien fluctuaties in rentestanden de prijs van de beleggingsinstrumenten kan beïnvloeden.

De verdeling van de beleggingen in financiële instrumenten naar renteherzieningsdatum- of aflossingsdatum, indien deze eerder ligt, en de gemiddelde effectieve rentevoet is als volgt:

Omschrijving	2010	2009
▪ Kortere dan een jaar	22.982.386	5.622.943
▪ 1 – 5 jaar	70.973.572	59.671.171
▪ 6 – 10 jaar	42.978.087	33.722.079
▪ langer dan 10 jaar	25.118.462	26.102.571
▪ Niet rentedragende instrumenten	120.972.219	125.429.787
Stand ultimo boekjaar	283.024.726	250.548.551

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van marktprijzen, veroorzaakt door factoren die uitsluitend gelden voor een specifiek instrument of door factoren die de gehele marktomstandigheden beïnvloeden.

Aandelenfondsen zijn onderhevig aan marktrisico's.

Alle obligaties zullen altijd risico's lopen op de markt bij grote koersschommelingen omwille van onder andere grote veranderingen in de rente, spreads of valutaverschillen.

Grondstofbeleggingen zijn altijd onderhevig aan marktrisico gezien de kans op grote koersschommelingen omwille van onder andere grote veranderingen in de rente of valutaverschillen. Vastgoedbeleggingen zijn altijd onderhevig aan marktrisico gezien de kans op grote koersschommelingen omwille van onder andere grote veranderingen in de rente of valutaverschillen. Het GTAA fonds is onderhevig aan marktrisico's.

De verdeling van de beleggingen naar geografisch gebied is als volgt:

Omschrijving	2010		2009	
	€	%	€	%
Nederland	55.534.942	19,6%	47.473.906	18,9%
Duitsland	34.817.847	12,3%	27.814.475	11,1%
Frankrijk	35.603.231	12,6%	26.214.178	10,5%
Verenigd Koninkrijk	24.160.710	8,5%	20.464.024	8,2%
Spanje	3.965.526	1,4%	10.460.460	4,2%
Oostenrijk	7.115.755	2,5%	3.943.227	1,6%
Luxemburg	12.791.777	4,5%	12.429.842	5,0%
Australië	3.229.526	1,1%	5.370.079	2,1%
Verenigde Staten	40.298.600	14,2%	43.647.119	17,4%
Japan	6.587.796	2,3%	4.760.082	1,9%
Overige landen (inclusief beleggingsvorderingen)	58.919.016	21,0%	47.971.159	19,1%
Stand ultimo boekjaar	<u>283.024.726</u>	<u>100,0%</u>	<u>250.548.551</u>	<u>100,0%</u>

De verdeling van de beleggingen naar sector is als volgt:

Omschrijving	2010		2009	
	€	%	€	%
Industrie	24.512.329	8,6%	21.029.919	8,4%
Financiële instellingen ¹⁾	128.707.165	45,5%	124.721.087	49,8%
Overheid	81.523.450	28,8%	62.710.610	25,0%
Olie	3.072.285	1,1%	2.911.778	1,2%
Overige sectoren (inclusief beleggingsvorderingen)	45.209.497	16,0%	39.175.157	15,6%
Stand ultimo boekjaar	<u>283.024.726</u>	<u>100,0%</u>	<u>250.548.551</u>	<u>100,0%</u>

¹⁾ De sector financiële instellingen bestaat o.a. uit banken, investeringsmaatschappijen, verzekeraars en vastgoedontwikkelaars.

10.3.2. Kredietrisico

Aandelenfondsen lopen alleen kredietrisico tijdens de settlement van transacties. Aangezien ondernemingen niet verplicht zijn dividenden uit te keren, is er geen risico dat een tegenpartij niet voldoet aan de betalingsverplichtingen.

De economische staat van onderliggende ondernemingen en soevereine staten kan veranderen en dit risico zal door de markt verdisconteerd worden in de prijs van obligaties. Ook zijn obligatiefondsen onderhevig aan settlement risico's ten tijde van de aan- of verkoop en couponbetalingen. De economische staat van onderliggende ondernemingen en soevereine staten kan veranderen en dit risico zal door de markt verdisconteerd worden in de prijs van obligaties. Bij obligaties uitgegeven door HighYield ondernemingen en Emerging Market landen is dit risico groter dan bij Investment grade beleggingen danwel verder ontwikkelde

soevereine staten. Het risico bestaat dat de tegenpartij in een swap niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit risico wordt beperkt door onderpandsovereenkomsten die met alle tegenpartijen zijn gesloten. De obligaties in de fondsen zijn staatsobligaties en die bezitten slechts een beperkt kredietrisico.

In het hypotheekfonds bestaat het risico dat de hypotheekgever niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, waarna het fonds een eigendomsrecht op het onderliggende woonhuis overhoudt. Dit risico wordt echter voor een deel van de hypotheek beperkt door een Nederlandse Hypotheek Garantie. Percepties over de totale omvang van dit risico zullen door de markt verdisconteerd worden in de prijs van hypotheek. Bij beleggingen in grondstoffen wordt er echter geïnvesteerd in swaps waarbij er een direct tegenpartij risico is. Daarnaast wordt er ook kredietrisico gelopen over de investeringen van de eventuele liquiditeitsoverschotten in de money market instrumenten. Aangezien het GTAA fonds handelt in OTC instrumenten, is het GTAA fonds onderhevig aan settlement risico's.

De verdeling van de vastrentende waarden naar rating is als volgt:

Omschrijving	2010		2009	
	€	%	€	%
AAA	81.096.069	47,8%	56.398.391	38,0%
AA	8.796.448	5,2%	16.092.478	10,9%
A	31.451.404	18,5%	29.612.364	19,9%
BBB	17.142.231	10,1%	12.908.650	8,7%
BB	3.124.376	1,8%	3.614.178	2,4%
B	1.960.664	1,2%	2.281.960	1,5%
Overige ratings	172.732	0,1%	160.264	0,1%
Geen rating (inclusief beleggingsvorderingen)	25.945.450	15,3%	27.476.926	18,5%
Stand ultimo boekjaar	169.689.374	100,0%	148.545.211	100,0%

10.3.3. Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen uit hoofde van financiële instrumenten kan voldoen. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor liquiditeitsposities.

10.3.4. Kasstroomrisico

Aangezien aandelen niet verplicht zijn om dividenden uit te keren, en de hoogte van de dividenden niet vast staan, zijn aandelenfondsen onderhevig aan kasstroomrisico's. Enkel obligaties met een variabele coupon zijn onderhevig aan kasstroomrisico's.

10.3.5. Concentratierisico

Het pensioenfonds heeft de beleggingen zoveel mogelijk gespreid naar valuta, regio's, sectoren en emittenten.

Alle aandelenfondsen hebben een breed gespreide portefeuille waarbij de concentratie afwijkingen zijn gemaximeerd ten opzichte van de benchmark.

De meeste obligatiefondsen hebben een breed gespreide portefeuille waarbij de concentratie afwijkingen zijn gemaximeerd ten opzichte van de benchmark. De benchmark voor het staatsobligatiefonds daarentegen bestaat uit slechts 8 overheden en derhalve van de portefeuille waardoor deze is blootgesteld aan een concentratierisico. De HighYield en Emering Market Debt fondsen hebben een breed gespreide portefeuille waarbij de concentratie afwijkingen zijn gemaximeerd ten opzichte van de benchmark. Het Long Duration Overlay fonds sluit alleen swaps af met een beperkte lijst van goedgekeurde tegenpartijen waardoor het is blootgesteld aan concentratierisico.

Het hypotheekfonds belegt alleen in hypotheek met Nederlandse woonhuizen als onderpand. Dit risico wordt beperkt door zoveel mogelijk geografisch te spreiden binnen Nederland. Conform de index, hebben grondstoffenfondsen echter wel een grote exposure naar de energie sector, met name de olie sector.

Daarnaast worden alleen swaps afgesloten met een beperkte lijst van goedgekeurde tegenpartijen waardoor het is blootgesteld aan concentratierisico.

Alle vastgoedfondsen hebben een breed gespreide portefeuille waarbij de concentratie afwijkingen zijn gemaximeerd ten opzichte van de benchmark. Het GTAA fonds is een breed gespreide portefeuille.

Per 31 december 2010 en 31 december 2009 heeft het pensioenfonds de volgende individuele beleggingen of beleggingen van eenzelfde uitgevende instelling in portefeuille die groter zijn dan 2% van het balanstotaal:

Omschrijving	2010		2009	
	€	%	€	%
Duitsland staatsobligaties)	29.386.645	10,4%	20.248.847	8,1%
Frankrijk (staatsobligaties)	24.613.143	8,7%	17.961.272	7,2%
Nederland (staatsobligaties)	9.709.290	3,4%	-	-
Oostenrijk (staatsobligaties)	6.221.095	2,2%	-	-

10.3.6. Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit van de geautomatiseerde systemen, en dergelijke. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Operationele risico's worden zoveel mogelijk beperkt door uitgebreide AOIC's met ingebouwde controle momenten. Toch kan menselijk handelen altijd leiden tot fouten ondanks de strakke protocollen.

10.3.7. Systeemrisico

Systeemrisico is het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale financiële markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert, niet langer verhandelbaar zijn en zelfs hun waarde verliezen. Dit risico is voor het pensioenfonds, evenals voor andere marktpartijen, niet beheersbaar.

10.4. Vorderingen en overlopende activa

10.4.1. Vorderingen uit hoofde van herverzekering"

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Door herverzekeraar nog in het gesepareerde beleggingsdepot te storten	2.423.040	295.624
Stand ultimo boekjaar	<u>2.423.040</u>	<u>295.624</u>

10.4.2. Overige vorderingen

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Te vorderen premies	196.663	-
Stand ultimo boekjaar	<u>196.663</u>	<u>-</u>

10.5. Stichtingskapitaal en reserves

10.5.1. Wettelijke en statutaire reserves

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Algemene reserve	(6.141.448)	(9.036.554)
Stand ultimo boekjaar	<u>(6.141.448)</u>	<u>(9.036.554)</u>

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	(9.036.554)	(31.399.366)
Mutatie via resultaatbestemming	2.895.106	22.362.812
Stand ultimo boekjaar	<u>(6.141.448)</u>	<u>(9.036.554)</u>

10.5.2. Overige reserves

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Reserve beleggings- en actuariële risico's	27.918.000	26.788.000
Stand ultimo boekjaar	<u>27.918.000</u>	<u>26.788.000</u>

Het verloop van de reserve beleggings- en actuariële risico's is als volgt:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	26.788.000	26.660.000
Mutatie via resultaatbestemming	1.130.000	128.000
Stand ultimo boekjaar	<u>27.918.000</u>	<u>26.788.000</u>

10.5.3. Solvabiliteit en herstelplan

Solvabiliteit

De solvabiliteit van het pensioenfonds is als volgt:

	2010	2009
Minimaal vereist eigen vermogen	13.169.000	11.637.000
Vereist eigen vermogen	<u>27.918.000</u>	<u>26.788.000</u>

Volgens de Pensioenwet dient een pensioenfonds een minimaal vereist dan wel vereist eigen vermogen aan te houden. Voor het aanhouden van een minimaal vereist Eigen vermogen kan het pensioenfonds een vrijstelling van DNB ontvangen.

Het Vereist Eigen vermogen dient zodanig van omvang te zijn dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen.

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als reservetekort. Voor de berekening van het Vereist Eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model zoals voorgeschreven door DNB, de zogenaamde S-toets.

Herstelplan

Het herstelplan is opgesteld in 2009 en goedgekeurd door toezichthouder DNB. Het herstelplan is in het huidige verslagjaar onverkort van toepassing. De dekkingsgraad is ultimo 2010 108,3%, dus het fonds is op dit moment niet in een situatie van onderdekking. Het korte termijn herstelplan geeft aan dat het Fonds ultimo 2010 minimaal moet uitkomen op 107,0 %. Dit percentage wordt dus ruim gehaald hetgeen onder andere wordt veroorzaakt door de hogere rendementen op de beleggingen.

10.6. Technische voorzieningen

In de technische voorzieningen zijn de volgende pensioenregelingen opgenomen:

In de technische voorzieningen zijn de volgende pensioenregelingen opgenomen:

- Basisregeling
- Excedentregeling
- AIP-regeling

De **Basisregeling** is van toepassing op het salarisdeel van 1 tot en met 3x franchise
Voor het ouderdomspensioen is er een opbouw op kapitaalbasis.

De opbouw van pensioenaanspraken bedraagt:

- voor ouderdomspensioen 1,7% per jaar
- backservice: 1,7% over in verleden opgebouwde rechten
- voor partnerpensioen: 50% gekapitaliseerd (na 1 januari 2005)

De **Excedentregeling** is van toepassing op het salarisdeel van 3x tot en met 8x franchise
Voor het ouderdomspensioen is een opbouw op kapitaalbasis.

De opbouw van pensioenaanspraken bedraagt:

- voor ouderdomspensioen 1,3% per jaar
- backservice: 1,3% over in verleden opgebouwde rechten (na 1 januari 2005)
- voor partnerpensioen: 50% gekapitaliseerd (na 1 januari 2005)

Naast de collectieve pensioenregeling voert het fonds de **Aanvullend Individuele Pensioen (AIP) regeling** uit. Toetreding tot de AIP regeling is niet meer mogelijk vanaf 1 januari 2004. Tevens is het per 1 januari 2004 niet meer toegestaan om enige inleg te doen in de AIP regeling.

In principe kan de deelnemer van zijn aanspraak gebruik maken op de eerste van de maand waarin hij de 65-jarige leeftijd bereikt voor de inkoop van een levenslang pensioen. Het reglement van de AIP regeling is hiertoe aangepast in 2005.

Echter, in het kader van het toestaan door de wet van het toepassen van een vroegpensioenregeling, kan het AIP ook op de oorspronkelijke manier worden toegepast, zoals hieronder omschreven, vermits de deelnemer geboren is voor 1 januari 1950:

De deelnemer kan van zijn aanspraak gebruik maken op de eerste van de maand waarin hij de 60-jarige leeftijd bereikt voor de inkoop van een tijdelijk (deel-) pensioen tot het 65ste jaar.

Indien de deelnemer hiervan afziet kan hij van zijn aanspraak gebruik maken op de eerste van de maand waarin hij de 62-jarige leeftijd bereikt.

Indien de deelnemer ook hiervan afziet wordt het beschikbare kapitaal op 65-jarige leeftijd aangewend voor de inkoop van een levenslang pensioen.

Het kapitaal dat bij overlijden tot uitkering komt, dient door de partner respectievelijk zijn kinderen te worden aangewend als koopsom voor één of meer pensioenen.

Binnen de AIP regeling worden er geen toeslagen verleend op ingegane uitkeringen.

10.6.1. Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

	2010	2009
Actieve deelnemers	112.976.128	98.977.259
Arbeidsongeschikte deelnemers	3.532.799	3.953.484
Gewezen deelnemers	30.675.027	23.887.057
Pensioentrekkenden	110.654.776	91.609.243
Netto Voorziening pensioenverplichtingen	257.838.730	218.427.043
Excassovoorziening	5.138.642	4.251.711
Stand ultimo boekjaar	<u>262.977.372</u>	<u>222.678.754</u>

Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	222.678.754	215.318.491
Pensioenopbouw	11.234.000	9.291.000
Indexering en overige toeslagen	19.000	-
Rentetoevoeging	2.992.000	5.720.000
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	(9.283.000)	(7.869.000)
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	(460.000)	(157.000)
Wijziging marktrente	20.234.618	(4.758.737)
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	(1.011.000)	38.000
Wijziging actuariële grondslagen	17.221.000	-
Overige mutaties	(648.000)	5.096.000
Stand ultimo boekjaar	<u>262.977.372</u>	<u>222.678.754</u>

10.6.2. Overige technische voorzieningen

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Voorziening backservice koopsom	400.000	3.166.000
Voorziening voor aanpassing overlevingstafels	-	6.903.041
Stand ultimo boekjaar	<u>400.000</u>	<u>10.069.041</u>

Voorziening backservice koopsom

Het verloop van deze post kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	3.166.000	3.416.758
Dotatie	400.000	(250.758)
Vrijval	(3.166.000)	-
Stand ultimo boekjaar	<u>400.000</u>	<u>3.166.000</u>

Voorziening aanpassing overlevingstafel

Het verloop van deze post kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Stand primo boekjaar	6.903.041	-
Dotatie	-	6.903.041
Onttrekking ten gunste van omrekening technische voorziening naar AG '10-'60	(6.903.041)	-
Stand ultimo boekjaar	<u>-</u>	<u>6.903.041</u>

10.7. Overige schulden en overlopende passiva

10.7.1. Overige schulden

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Vooruitontvangen premies	-	174.014
Vooruitontvangen overgenomen pensioenverplichtingen	426.505	170.920
Nog te betalen accountantskosten	26.000	-
Nog te betalen actuariskosten	32.000	-
Nog te betalen administratievergoeding	6.000	-
Stand ultimo boekjaar	<u>490.505</u>	<u>344.934</u>

10.8. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

10.8.1. Niet toegekende indexaties; inhaalambitie

De indexatieambitie bedraagt 100% van de stijging van de Consumenten Prijs Index (CPI). De verwachte realisatie van de indexatieambitie bedraagt circa 78%.

In 2010 is er geen indexatie toegekend aan de gewezen en gepensioneerde deelnemers gezien de financiële positie van het pensioenfonds ultimo 2010 (reservetekort). Voor 2011 is er tevens geen indexatie toegekend gezien de financiële positie van het pensioenfonds ultimo 2010 (reservetekort).

10.8.2. Uitbesteding

Het pensioenfonds heeft een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met de herverzekeraar AEGON Levensverzekeringen N.V. voor een periode van vijf jaar. De jaarlijks te betalen vergoeding bedraagt circa € 140.000.

10.8.3. Ontvangen zekerheden en garanties

Het pensioenfonds heeft geen zekerheden en of garanties ontvangen van derden.

10.8.4. Verstrekte zekerheden en garanties

Het pensioenfonds heeft geen zekerheden en of garanties verstrekt aan derden.

11. Toelichting op de staat van baten en lasten

11.1. Premiebijdragen

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Werkgeversgedeelte	7.169.615	7.810.505
Werknemersgedeelte	3.027.048	3.338.491
Totaal	<u>10.196.663</u>	<u>11.148.996</u>

De kostendekkende premie, de feitelijke premie zijn als volgt:

	2010	2009
Feitelijke premie	10.196.663	11.148.996
Kostendekkende premie	11.234.000	10.606.000

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2010	2009
Actuariële premies actieve deelnemers	9.815.000	9.291.000
Kostenopslag (minus vrijval excassokosten)	290.000	182.000
Solvabiliteitsopslag	1.129.000	1.133.000
Totaal	<u>11.234.000</u>	<u>10.606.000</u>

Per 31 december 2009 is de solvabiliteitsopslag 11,6% (per 31 december 2008: 12,2%). Bij de berekening van de kostendekkende premie is verondersteld dat de premie per 1 januari verschuldigd is en per deze datum wordt omgezet in nieuwe aanspraken in het pensioenfonds. Voorts is de rentetermijnstructuur gehanteerd van 31 december 2009 (respectievelijk 31 december 2008).

11.2. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

Deze post is als volgt samengesteld:

	2010	2009
Directe beleggingsopbrengsten	6.168.206	5.388.497
Indirecte beleggingsopbrengsten	28.295.316	27.621.460
Kosten vermogensbeheer	112.888	39.429
Totaal	<u>34.576.410</u>	<u>33.049.386</u>

11.2.1. Directe beleggingsopbrengsten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Dividendopbrengsten aandelen	109.431	426.957
Interestopbrengsten vastrentende waarden	6.056.961	4.973.212
Liquide middelen	1.814	(11.672)
Directe beleggingsopbrengsten	<u>6.168.206</u>	<u>5.388.497</u>

11.2.2. Indirecte beleggingsopbrengsten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Waardeveranderingen vastgoedbeleggingen	3.004.194	1.166.116
Waardeveranderingen aandelen	7.186.643	17.758.379
Waardeveranderingen vastrentende waarden	15.024.287	6.171.079
Waardeveranderingen derivaten	-	(2.045.878)
Waardeveranderingen overige beleggingen	3.080.192	4.571.764
Indirecte beleggingsopbrengsten	<u>28.295.316</u>	<u>27.621.460</u>

11.2.3. Kosten vermogensbeheer

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Omvangskorting beheerkosten AEGON	112.888	42.824
Beheerkosten ASR	-	(3.395)
Kosten vermogensbeheer	<u>112.888</u>	<u>39.429</u>

Van de totale kosten in beleggingsfondsen, de aan- en verkoopkosten die in de participaties zijn verwerkt, kan geen betrouwbare toerekening aan de verschillende beleggingscategorieën worden gemaakt. Derhalve is deze niet opgenomen.

Het bedrag aan beheerkosten van € 112.888 bestaat uit een vaste beheervergoeding van € 16.704 (is geïndexeerd) voor het vermogensbeheer inclusief administratie van de 2^e vermogenbeheerder Alliance Bernstein. Daarnaast wordt een variabele vergoeding ter grootte van 0,1% van het ultimo 2010 bij de 2^e vermogensbeheerder belegde vermogen zijnde € 41.105 gevraagd.

Als laatste is er een omvangskorting van +/- € 170.698 verleend op de in de participatiewaarden van de AEGON fondsen in mindering gebrachte variabele beheerkosten. Deze variabele beheerkosten zijn onderdeel van het (on)gerealiseerde koersresultaat op beleggingen.

11.3. Overige baten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Aandeel herverzekeraar in (negatief) technisch resultaat	481.167	434.932
Interestbaten	27.876	80.539
Totaal	509.043	515.471

De interestbaten zijn toegelicht in paragraaf 11.10.

11.4. Pensioenuitkeringen

In totaal is uitgekeerd aan gepensioneerde deelnemers:

	2010	2009
Ouderdomspensioen	6.825.566	6.268.478
Prepensioen	209.972	296.894
Nabestaandenpensioen	1.443.498	1.297.761
Wezenpensioen	13.140	8.221
Afkopen wegens gering pensioen	3.707	-
Uitkeringen kapitaal	756.648	-
Totaal	9.252.531	7.871.354

11.5. Pensioenuitvoeringskosten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Accountantskosten - controle jaarverslag en DNB-jaarstaten door KPMG	55.750	11.900
Actuariskosten	81.254	30.727
Bestuurskosten	129.476	103.655
Contributies	5.042	3.145
Door AEGON in rekening gebrachte Administratiekostenvergoeding	136.185	119.918
Adviseurkosten	18.842	34.161
Excassokosten uitkeringen	(409)	50
Bijdrage DNB	6.343	-
Bankkosten	-	31
Door ASR in rekening gebrachte kostenvergoedingen	-	22.970
Ortec ALM studie	27.766	12.495
Totaal	460.249	339.052

Overeenkomstig artikel 96 van de PW wordt vermeld dat het pensioenfonds in het verslagjaar 2010 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

De door KPMG Accountants N.V. in rekening gebrachte kostenvergoedingen hebben geheel betrekking op honoraria voor de wettelijke controle van de jaarrekening en de verslagstaten.

- 11.6. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds
Hier volgt een toelichting op de verschillende componenten van de mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds.

11.6.1. Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die in het boekjaar zijn toegekend. De samenstelling kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Bruto premie	5.911.000	9.291.000
Bruto koopsommen	5.323.000	-
Totaal pensioenopbouw	<u>11.234.000</u>	<u>9.291.000</u>

11.6.2. Indexering en overige toeslagen

Het pensioenfonds streeft er naar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de Consumenten Prijs Index geschoond over referteperiode, waarbij de referteperiode loopt van juli van het voorgaande jaar tot juli van het lopende jaar. Deze indexering heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op indexering bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst indexering kan plaatsvinden. Een eventuele achterstand in de indexering kan in principe worden ingehaald. Per 1 januari 2010 en 1 januari 2009 is geen indexering toegekend

11.6.3. Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 1,3% (vorig jaar: 2,5%) voor een bedrag ad € 2.992.000 (vorig boekjaar € 5.720.000).

11.6.4. Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode. De samenstelling kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Uitkeringen	(9.283.000)	(7.869.000)
Totaal uitkeringen	<u>(9.283.000)</u>	<u>(7.869.000)</u>

11.6.5. Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

De onttrekking met betrekking tot het verslagjaar bedraagt € (460.000) (vorig jaar € (157.000)).

11.6.6. Wijziging markttrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging markttrente. Het per 31 december gehanteerde intrestpercentage bedraagt 3,45% en is afgeleid van de rentetermijnstructuur, zoals per 31 december 2010 door DNB is gepubliceerd.

De financiële gevolgen uit hoofde van de wijziging van de marktrente met betrekking tot het boekjaar bedraagt € 20.234.618 (vorig jaar: € (4.758.737)).

11.6.7. Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder is opgenomen het saldo van de actuariel benodigde koopsommen voor overgenomen pensioenverplichtingen en de vrijval van de voorziening dat betrekking heeft op het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van overgedragen pensioenverplichtingen.

Het saldo kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Koopsom overgenomen waardeoverdracht	-	38.000
Afkoop overgedragen waardeoverdrachten	(1.011.000)	-
Totaal	(1.011.000)	38.000

11.6.8. Wijziging actuariële grondslagen

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikend van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

De financiële gevolgen uit hoofde van de wijziging van de actuariële grondslagen met betrekking tot het boekjaar bedraagt € 17.221.000 (vorig jaar: € 0).

11.6.9. Overige mutaties

Het saldo kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Technisch resultaat op sterfte	469.000	173.000
Technisch resultaat op arbeidsongeschiktheid	35.000	(181.000)
Technisch resultaat op mutaties	(23.000)	(36.000)
Vrijval solvabiliteitsopslag	(1.129.000)	(1.133.000)
Technisch resultaat op overige technische grondslagen	-	6.273.000
Totaal	(648.000)	5.096.000

11.7. Mutatie overige technische voorzieningen

Het saldo kan als volgt worden weergegeven:

	2010	2009
Mutatie voorziening backservice koopsom	(2.766.000)	(250.758)
Mutatie voorziening aanpassing overlevingstafel.	(6.903.041)	6.903.041
Totaal	<u>(9.669.041)</u>	<u>6.652.283</u>

11.8. Saldo overdracht van rechten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Overgedragen pensioenverplichtingen	914.653	-
Totaal	<u>914.653</u>	<u>-</u>

De met de overgenomen pensioenverplichtingen samenhangende toename van de Voorziening voor pensioenverplichtingen en de met de overgedragen pensioenverplichtingen samenhangende vrijval van de Voorziening voor pensioenverplichtingen zijn verantwoord in de post Mutatie voorziening voor pensioenverplichtingen.

11.9. Overige lasten

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2010	2009
Overige lasten	-	89
Totaal	<u>-</u>	<u>89</u>

De interestlasten zijn toegelicht in paragraaf 11.10.

11.10. Intrestbaten en -lasten

Het totaal van de posten intrestbaten en intrestlasten kan als volgt worden gesplitst naar de verschillen onderdelen van baten en lasten:

	2010	2009
Interest bankrekeningen	-	53.643
Interest te late onttrekking AEGON	-	-
Levensverzekering NV	-	(3.010)
Interest te late betaling ASR Levensverzekering	-	29.906
Interest te late betaling AEGON	-	-
Levensverzekering NV	27.876	-
Totaal interestbaten	<u>27.876</u>	<u>80.539</u>
Totaal interestlasten	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal saldo interestbaten en -lasten	<u>27.876</u>	<u>80.539</u>

11.11. Aantal personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van de werkgever.

11.12. Verbonden partijen

11.12.1. Bestuur

Het bestuur is belast met de vorming van het beleid en de dagelijkse gang van zaken binnen het pensioenfonds. De bestuurders ontvangen voor hun werkzaamheden geen bezoldiging.

11.12.2. Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan is belast met het toezicht op het bestuur. De bezoldiging over het jaar 2010 voor de leden van het verantwoordingsorgaan tezamen is nihil (2009: nihil).

11.12.3. Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen: het fonds en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Overige gegevens

12. Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de Actuariële- en Bedrijfstechnische Nota van het pensioenfonds.

Voor het verslagjaar wordt voorgesteld het resultaat als volgt te bestemmen.

	2010
Wettelijke en statutaire reserves	
Mutatie Algemene Reserve	2.895.106
Reserve beleggings- en actuariële risico's	1.130.000
Totaal bestemming van het resultaat	4.025.106

13. Uitvoeringsovereenkomst

De Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland (SPFN) heeft met Fluor B.V., Fluor Consultants B.V. en Fluor Infrastructure B.V. een overeenkomst gesloten waarin de wederzijdse verhouding is geregeld. In deze overeenkomst ligt onder andere vast welke premies de betreffende ondernemingen maximaal dienen te betalen en binnen welke tijdspanne.

Elk jaar stelt het Bestuur de hoogte van de premies voor het komende jaar vast, echter nooit hoger dan de maximale premie zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

In de overeenkomst is de methodiek van premieberekening voor de werkgever vastgelegd; deze is mede afhankelijk van de totale salarissom en de gemiddelde gewogen leeftijd van de deelnemers.

Een belangrijke clausule in de uitvoeringsovereenkomst is de garantie van de werkgever om indien de totale bezittingen minder zijn dan de totale verplichtingen, op eerste verzoek van de DNB de bezittingen van het pensioenfonds aan te vullen zodanig dat een tekort wordt opgeheven. Deze clausule is ingebracht toen de werkgever aan het pensioenfonds verzocht heeft om in meer risicodragende beleggingsproducten, zoals aandelen, te investeren dan in staatsobligaties.

14. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen bijzondere gebeurtenissen te melden.

15. Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland te Haarlem is aan Milliman Pensioenen vof de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2010.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangevane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet met uitzondering van artikel 128 en 132. De feitelijke premie is namelijk lager dan de kostendekkende premie en het pensioenfonds beschikt niet over het vereist eigen vermogen. De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland is naar mijn mening niet voldoende, vanwege het reservetekort.

Amsterdam, 10 juni 2011

drs G. Dozeman AAG
verbonden aan Milliman Pensioenen v.o.f.

16. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2010 van Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland te Haarlem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de staat van baten en lasten over 2010 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het saldo van baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Fluor Nederland per 31 december 2010 en van het saldo van baten en lasten over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 10 juni 2011

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

H.P. van der Horst RA